

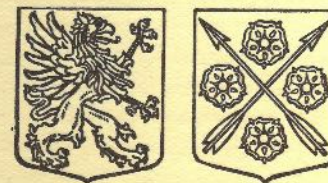
TIERPS TRYCKERI
AKTIEBOLAG
1948

Södermanlands-Nerikes Nation

MAJHÄLSNING

till landsmännen

21

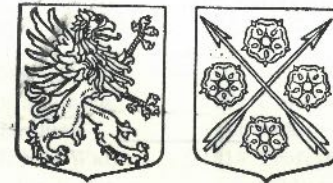
UPPSALA 1948

Södermanlands-Nerikes Nation

MAJHÄLSNING

till landsmännen

21

UPPSALA 1948

INNEHÅLL

Från vår till vår	Sid. 3
Landsmännen	18
Nationens ämbetsmän	21
Utgående balanser	23
In memoriam	26
Krönika om spexfärden i österled hösten 1947	47
Sällskapet V. f. N:s stipendiefond	53
Förteckning över landsmännen 1947	53
Veteranerna	54

Från vår till vår.

Efter den osedvanligt kalla och långa vintern, som gjorde vad den kunde för att bekräfta Sigfrid Siwertz' påstående att Uppsala — och då speciellt Övre Slottsgatan — vore en arktisk plats, kom våren 1947 med märklig yra. Södermanland-nerkingarna betraktade ovanligt ömt de första snödropparna vid Kartagos södervägg, hornboskapen övade öronbedövande och inom nationshuset vittnade en febril verksamhet plus en del ymnigt utströdda spjut, sköldar och bastkjolar om vad som förestod — kamratmöte och i samband härmed uppförande av På Madagaskar.

Vid kamratmötet närvaro c:a 320 landsmän och från uppropslistan vid högtidslandskapet må anföras

Hedersledamöter:

1899 Lektor Matts Essén	1907 Rektor Sven Ohlson
1902 Professor Jöran Sahlgren	1909 Professor John Hellström
1903 Docent Olof Gjerdman	1911 Rektor Mats Redin
1904 Univ.-bokhandl. Nils Wallin	1915 Professor Dick Helander
1905 Professor Sune Lindqvist	Bibliotekarie Sven Sernander
Lektor Martin Sjöström	Lektor Edvard Thermaenius
1906 Förste bibl. Jonas Samzelius	1946 Direktör Albin Rapp
Läroverksadj. Carl Cederblad	

Landsmän:

1887 Rektor Gabriel Andersson	1921 Assessor Birger Brandt
1892 Lektor Henrik Rosander	Fil. mag. Erik Sjösell
1894 Stadsfogde Waldemar Tegner	1922 Bitr. överläkare Rune Wikström
1896 f. d. Envoyé Wollmar Boström	Läroverksadj. Hugo Gauffin
1899 f. d. Landssekr. Elias Stenius	Advokat Harry Gombrii
1903 Doktor Einar Ordell	1923 Docent Åke Åkerström
1904 Prosten Gottfrid Willén	e. o. bibl. Louise Ramholm
1905 Läroverksadj. Hilding Linder	1924 Hovrättsassessor Sten Lindquist
1906 Lantbrukare David Fridborn	Förste byråsekr. Folke Broberg

	Civilingenjör Axel Nylander	1925 Underläkare Sven Frigell
1907	Pensionskamrerare Gunnar Samuelsson	1926 Fil. lic. Torsten Lagerstedt
		Ämneslärare John Wallinsson
1908	Jägmästare William Wickman	Ämneslärare Gösta Hultberg
	Lasarettsläkare Bertel Bager	Fru Kajsa Öhlin
	Advokat Magnus Wistrand	1927 Underläkare Lars Ström
	Advokat Fritiof Hydbom	Fil. lic. Bertil Hermansson
	Stiftssekr. Ivar Gosselman	Försäkringsdirektör Erik Berg
1909	Advokat Gösta Grönberg	Byråsekr. Sven Gunnar Thorsell
1910	Läroverksadj. Hugo Zetterqvist	1928 Flygläkare David Melchersson
	Kapten Hugo Hamilton	1929 Fil. dr. Gunnar Annell
	Revisor G. A. Lewenhaupt	1931 Läroverksadj. Tore Jungnell
1911	Fil. kand. Stina Essén	Byråsekr. Per Tegner
	Stadsfogde Bertil Swidén	1932 Prakt. läkare Åke Ståhlberg
1912	Rektor Carl Ringmar	Fil. mag. Fru Margareta Jungnell
1913	Överläkare Yngve Åkerrén	
	Förbundsdirektör Eric Wahlberg	Fil. lic. Lars Hellberg
	Fil. lic. fru Sonja Ohlön	Fil. kand. Signe Lisa Larsson
1914	Fil. mag. fru Margareta Norman	1933 Underläkare Erik Jacobsson
1916	Rådman Ture Lagergren	Komminister Tore Anshelm
1917	Lektor Gunnar Sörbom	Ombudsman Bertil Tullberg
1918	Prakt. läkare Sven Burelius	1934 Prakt. läkare Harald Barvacus
1919	Aktuarie Elvir Lander	Fil. mag. Erik Rankka
	Provinsiälläkare Henry Lundblad	Underläkare Sven Kraepelien
1920	Prakt. läkare Fritz Karner	Notarie Per-Axel Persson-Jemt
	Teol. kand. fru Maria Helander	1935 Fil. kand. Torgil Ringmar

Till hedersämbetsmän utsågos:

Inspektor:	Jöran Sahlgren
Förste kurator:	Kommerserådet Martin Jansson

Då heders-förste-kurator endast deltog den 1 maj utsågs lektor Matts Essén att såsom hedersprokurator leda dagens förhandlingar.

Andre kurator:	Universitetsbokhandlare Nils Wallin
Bibliotekarie:	Rektor Mats Redin
Skattmästare:	Förste bibl. Jonas Samzelius
Klubbmästare:	Professor John Hellström
Klubbmästarinna:	Bibliotekarie Louise Ramholm
Teaterdirektör:	Stiftssekreterare Ivar Gosselman
Musikanförrare:	Nämndeman David Fridborn
Sånganförrare:	Fil. kand. Torgil Ringmar
Preparatförvaltare:	Lektor Martin Sjöström

Kamratmötet 1947.

Idrottsledare:	Docent Åke Åkerström
Nationsfotograf:	Förbundsdirektör Eric Wahlberg
Krönikör:	Läroverksadjunkt Carl Cederblad
Fanbärare:	Professor Sune Lindqvist
Fanbärarsuppleant:	Advokat Fritiof Hydbom

Hedersämbetsmännen intogo sina platser och Hedersprokurator framförde hedersämbetsmännens tack, varefter Hedersinspektor utdelade kuratorsklubbor till följande närvarande förste kuratorer:

Rektor Sven Ohlön	1913—1915
Lektor Sven Cederblad	1919—1920
Doktor Sven Frigell	1933—1934

Ulla Odmark och Marlin Jansson.

Nationens nuvarande Inspektor utdelade därpå klubbor till följande kuratorer under hans inspektorat:

Fil. mag. Erik Rankka	1943
Fil. mag. Sven G. Svensson	1944
Komminister Sten Löfberg	1945—1946
Med. kand. Lars Andén	1946—1947

Till innehavare av kamratstipendiet »Einar Petris minne» utsågs fil. kand. Bengt Olof Aulén och sedan Hedersprokurator talat för Nationen förklarades landskapet avslutat. Sedan veteranföreningen sammanträtt tågade man i sinom tid i samlad trupp till Slottsbacken, där vårfirandet begicks enligt traditionen. Till hornboskapens toner tågade man se-

Melcher Ahmée och Olof Gjerdman.

dan till Gillet och från Dombrom beskrev facklorna sin vanliga farofyllda båge ned i den värbrusande Fyris.

Vid midnattstid var det dags att bryta upp och hemsöka värmlänningarna, där Göran B. Johansson med benäget biträde av en högtalare med god förstärkning totalt överröstade motståndarlägret och inpräntade »värmlämlarnas» långsamma framträdande till civilisationens fröjder. Väl återkomna till Nationen fortsatte äldre och yngre landsmän den glada samvaron natten lång.

Den 1 maj vandrade den samlade nationen till nationsgraven, där prof. Helander hyllade de bortgångnas minne, en skara som spände från den store hövdingen Rutger Sernander till en vinddriven flykting från andra sidan Östersjön.

Majmiddagen blev en glansfylld och jättelik fest med 320 deltagare, som till sista plats och litet till fyllde Gillet. Landshövdingen Aline Hasselrot överlämnade i spetsen för en örebrodelegation, bestående av

Karl Asplund läser prologen.

fruarna Wistrand, Malmros och Kraepelien, en ny fana till Nationen, därmed fullföljande den tradition, som fyra örebrodamer inlett 100 år tidigare. Förste kurator tackade för den storslagna gåvan och yttrade bl. a. att en fana från Närke på en Eskilstuna-smidd stång borde bli en utomordentlig symbol för vår Nation.

Förste kurator kunde installera fem nya hedersledamöter: justieråden Emil Sandström och Harry Guldberg, rektor Sven Ohlon, bibliotekarie Sven Sernander och docent Edvard Thermaenius. Han hyllade dem för deras insatser och drack dem till i Wibergska kannan.

Den äldste närvarande landsmannen, Melker Ahmée (stud. —81), talade för Nationen och Sven G. Svenson tolkade nationens känslor för sina veteraner i ett tal, som var lysande framfört och motogs med jubel. Sten Löfberg talade för hembygden, och vår nyländske gäst, med. kand. Carpelan, framförde finländska välgångsönsknigar.

Lars Hellberg i aktion.

Den till kamratmötet planerade porträttkatalogen blev på grund av olyckliga omständigheter inte färdig till detta tillfälle, men landsmännen kunde i stället studera en annan publikation, »Södermanlands-Nerikes Nation. Förteckning över den 30 april levande landsmän.», som med utomordentlig omsorg och möda redigerats av Sven Sernander och Sven Frigell, och som presenterades just vid majmiddagen.

Så bröto landsmännen upp från den överfyllda och heta Gillesalen och kommo efter svalkande promenad till Slottskällan, där de madagaskaritiska ren väntade. Det blev en oföreglömlig föreställning, inledd med fil. dr. Karl Asplunds nyskrivna prolog, läst av författaren själv. Sedan följde vår berömda operabuffa »På Madagaskar», spelad med inlevelse av bl. a. Torgil Ringmar som Radamuffo, Hans Persson — Uschiamēja, Gunnar Wahlberg — Guttaperka, Karl-Erik Ström — Uffo, Lars Gröndal — Gluffo. De vite spelades av Folke Wistrand — Victor à la Bonne Heure och Ingemar Ögren — Vigg. Lars Hellberg dirige-

»På Madagaskar» enligt Sylwan i Sv. D.

rade den förstärkta hornboskapen, så att den lät som en riktig symfoniorkester. En av hedersgästerna vid föreställningen var kammarherren, f. d. kanslirådet Josias Montgomery, bror till författaren av spexet, Hugo Montgomery-Cederhielm. Han var med om dess urpremiär vilken skedde redan år 1869. Den gången var Josias Montgomery endast 8 år gammal, men nu vid 86 års ålder återsåg han sin broders skapelse för andra gången.

Kamratmötet 1947 blev en rik och minnesvärd upplevelse för de deltagande, och till framgången bidrog inte minst det omsorgsfulla förarbete som nedlagts av nationens klubbmästarpar, främst då fil. stud.

Ulla Odmark, som utom de rent praktiska arrangemangen kring festligheterna även hade hunnit med att tillsammans med en del av nationens studentskor tillverka alla dräkter till spexet.

Den 8 maj hölls vårterminens sista landskap, varvid till Förste kurator för nästkommande år valdes med. kand. Bengt H. Persson. Till bibliotekarie omvaldes jur. stud. Gösta Reuterswärd och till klubbmästare jur. stud. Eric Björkman. Klubbmästarinna blev fil. stud. Gun von Sydow. Till senior valdes fil. stud. Göran B. Johansson och fil. lic. Eric af Sillén utsågs till innehavare av Nationens enskilda stipendium. Så framförde Inspektor ett tack till ämbetsmännen för det gångna året.

Men än var terminen icke slut. Den 14 maj var det vårbal och allt förlöpte i traditionens tecken med serenader, fest i Botan och staden vimlande av vackra flickor. På nationen hyllades de av jur. stud. Lars Samzelius, som fick vänt svar av Eva Cederblad.

Därmed var det full sommar, var och en drog till sitt och Arkadien låg snart lika öde som nationslokalerna. Bastiljstormningen inställdes när budet nådde oss om Sven Sernanders bortgång, en av de trognaste i fest och allvar.

Den sällsynt torrlagda sommaren led så mot sitt slut och i nationsvestibulen ilade en och annan sparsam och samhällslojal landsman in för att nedteckna sitt ankomstdatum uti härför avsedd katalog.

September infann sig i laga ordning, rums- och våningsbekymren oroadde ett flertal av de mindre lyckligt lottade landsmän, som icke lyckats få säte och bo i Arkadien. Den sörmlands-närkingska vältaligheten och desslikes förslagenheten tycktes dock som vanligt ha firat triumfer bland stadens borgare av adressförändringarnas mångfald att döma.

Kuratorsrummet började bli målet för ett sedvanligt antal lika förhoppningsfulla som nybakade studenter och studentskor. Den så förunderligt invecklade inskrivningsceremonien genomgicks raskt och vederhäftigt av flertalet nykomlingar.

Den 25 september kallades landsmännen till höstterminens första ordinarie landskap. Presentationen av höstens recentiorer försiggick traditionsenligt inför nationen och Inspektor. Förste kurator hade glädjen meddela nationen att den av doc. Claes Blums sterbhus fått såsom donation mottaga 10.000 kr. att användas till inrättande av ett stipendierum i nationens studentflygel Arkadien.

Den 4 okt. var dagen för recentiorsmottagningen i Universitetets aula där Universitetets välkomsthälsning framfördes av Rector magni-

ficus, prof. Fredrik Berg. Studentkåren hälsade sina yngsta medlemmar genom kårens ordförande, fil. lic. Lars Kjellman. Efter denna högtidliga akt samlades äldre och yngre landsmän å nationen i akt och mening att traditionsenligt begå recentiorernas upptagande i nationens krets. Fil. stud. Stig Eriksson, fil. stud. Hans Persson, jur. stud. Folke Wistrand och med. kand. Bo Nelzén lyckades, främst på egen bekostnad, såväl ingjuta välbehövlig vörndnad för Tradition och Erfarenhet hos recentiorerna som desslikes roa de åskådande landsmännen. Förste kurator kunde också trots landsmännens grymma mummel med gott samvete förorda de nyas upptagande i nationens hägn. Att de av hrr skändare serverade förtretligheterna icke gått de förfördelade alltför djupt till sinnes kunde med lätthet konstateras under kvällens fortsatta, synnerligen glada förlopp. Under kvällen utdelade också Inspektor osedvanligt pampiga priser för hedervärda insatser under den traditionella fotbollsmatchen mellan seniorer och recentiorer, vilken avspelats tidigare under dagen under sakkunnig och synnerligen rättvis ledning av lic. Lars Hellberg.

Den 13 oktober drog nationens teatertrupp ut i österled för att på inbjudan av Svenska kårsektionen vid Helsingfors' Universitet uppföra de båda operaspexen »På Madagaskar» och »Mohrens Sista Suck» i Finland. Alla detaljer från denna minnesrika resa äro förevigade i jur. stud. Alf Jungmarks krönika, vilken återfinnes nedan.

Den 25 okt. kallade nationens klubbmästarpar, jur. stud. Eric Björkman och fil. stud. Gun von Sydow, landsmännen till soirée. Tillströmningen var stor och under kvällens lopp uppfördes »Mohren» med en utomordentlig brillians och under stora ovationer. Den utsökta föreställningen gav många av de yngre landsmännen en första, säkerligen oförglömlig kontakt med det klassiska studentspexet.

Den 15 november begicks så gåsmiddagen. Nationsfullmäktige inledde kvällen med ett så gott som fulltaligt besökt sammanträde. Val av skattmästare företogs och icke alldeles oväntat omvaldes enhälligt förste bibliotekarien, fil. dr. Jonas Samzelius till nationens skattmästare.

Även detta år blev gåsmiddagen höstterminens festliga höjdpunkt. På grund av årets osedvanligt höga priser å kulinariska njutningsmedel tvingades många trängande landsmän att avstå från sina avsikter att begå svartsoppan och gåsen. För det 70-tal som deltog blev festen sällsynt glad och lyckad. Många gamla landsmän hade hörsammat kallelsen, lektor Matts Essén, lektor Martin Sjöström, professor Sune

Lindqvist, bokhandlare Wallin och åtskilliga andra av nationens gamla kämpagestalter. Talet till kvinnan och gåsen framfördes med den största kallblodighet av fil. stud. Lennart Nordlund, där han med glänsande logik och orubblig sanningsenlighet kunde framlägga ovedersägliga bevis för vissa, för såväl kvinna som gås hedrande beröringspunkter dem emellan. Fil. kand. Bengt O. Aulén föredrog sin krönika och kunde mottaga de församlades ovationsartade bevis på uppskattning för sitt eleganta opus. Under kvällen dansades det med liv och lust, gammalt såväl som nytt i koreografisk väg prövades av unga och gamla med synbar förtjusning intill arla morgonen.

Den 27 nov. samlades nationen till höstterminens sista ordinarie landskap. Förste kurator hade på grund av bristande tid måst avsäga sig sitt ämbete i och med utgången av höstterminen och Andre kurators ämbete skulle stadgeenligt nybesättas varför landsmännen visade osedvanligt stort intresse för de stundande valen. Valdeltagandet blev också rekordartat då med. lic. Nils Brage Nordlander valdes att utöva Förste kurators ämbete under vårterminen 1948 och med. kand. Olle Hambert anförtroddes Andre kurators befattning för det kommande året. Med. kand. Lennart Forsberg valdes till senior och fil. mag. Nils Ola Nilsson utsågs till innehavare av nationens enskilda stipendium.

Som sig bör inföll Lucia även detta år den 13 dec., då nationens landsmanninor med klubbmästarinnan Gun von Sydow i spetsen för den nattskjortskrudade karavanen medelst sångliknande tillrop förmådde redan hårt pröva äldre landsmän att frångå normala principer för ett angenämt begynnande av dagen. Tack vare ett utomordentligt välkockt kaffe samt ihärdiga försök att härma den snart sagt outhärdligt välkända sången S:ta Lucia blev resultatet av flickornas förmodligen goda uppsåt merendels mycket gott. Inför fullsatt nation överlämnade Förste kurator på kvällen nationsborgen jämte levande och döda inventarier till landsmanninorna maximum tolv timmar framåt. En ljushyllt och fager Lucia bedårade de närvarande med sin och tärnornas ljuva intåg, vilket raskt avlöstes av den traditionella kabareten. Ut i denna gisslades med stor framgång de manliga nationsmedlemmarna inom ramen för den bebådade nya porträttkatalogen. Fil. lic. Carl Reuterswärd axlade Lucas' mantel och visade en sådan sällspord händighet med glöggsleven att förslag väcktes om hans permanenta utövande av slika befattningar inom nationen, något som lic. Reuterswärd till allmän glädje lovade överväga.

Det under hösten fungerande klubbmästarparet jur. stud. Eric Björkman och fil. stud. Gun von Sydow äro sannerligen värda ett nationens

stora tack för sina utomordentligt hedersamma insatser i arrangerandet och det charmanta genomförandet av höstens nationsfester.

Julfriden begynte närma sig och allt flera uppsökte sina hemtrakter för att njuta en vällovlig vila efter en prövande termin.

Efter en munter julgransplundring, avslutad med granens högtidliga brännande vid Bastiljkullen under landsmännens vilda krigsdanser, började vårterminens nationsverksamhet enligt traditionen med en inställd slädfärd. Vädergudarna ha i en följd av år visat anmärkningsvärd animositet mot dessa företag. Den 4 febr. avhölls så årets första landskap, varvid meddelades att Nationen av lektor Marcus Borgström mottagit kr. 20.000 till ett stipendium. Den nyutnämnde biskopen i Visby, Nationens tidigare förste kurator Gunnar Hultgren, valdes till Hedersledamot och doc. Stig Claesson och jur. stud. K.-E. Ström till seniorer. Med ändring av stadgarnas bestämmelser rörande pressombudet beslöts att omändra dennes tjänst till ett arkivarieämbete för att rätt handhava Nationens arkiverade papper.

Under februari utsändes nationens nya porträttkatalog, omfattande åren 1937—1946. Den har redigerats av fil. stud. Bengt Axhamre, som nedlagt betydande möda på att få den så fullständig som möjligt. De landsmän som ännu ej förvärvat denna klenod, uppmanas vända sig till kuratelet för att få sig den tillsänd. Porträttkatalogen är verkligen en glädjekälla, som ingen bör neka sig.

Det stigande antalet studentskor i nationen manifesterade sig helt naturligt med att nationen den 28 febr. ordnade skottårsbal, ett verkligt elldop för det nya klubbmästarparet Claes Hammar-sköld—Eva Cederblad. Icke mindre än 200 personer uppfyllde nationen, damerna i festliga och färgglada klänningar och herrarna i frack eller kavaj. Trots den väldiga anslutningen var utrymmet förvånansvärt gott och glädjen påtaglig . . .

Under den mittersta veckan i mars gick Uppsala i den arbetande studentriksdagens tecken. Många av nationens krafter voro i elden som representanter för olika organ inom kåren eller för specialföreningar och diskussionerna pågingo mången natt tills morgonen grydde. En stor triumf för nationen innebar framförandet av Madagaskar den 18 mars inför en fullsatt aula, där studentriksdagens representanter utgjorde stommen i den jublande publiken. De stränga brandskyddsbestämmelserna för Universitetets aula hindrade oss från att använda

de kulisser, som under det gångna året segerrikt förts runt halva Norden, de fingo nu istället dekorera förhallen, därmed från början inställande besökarna på rätt väglängd. Inne på scenen spelade den nu utomordentligt samövade truppen med sådan brio att ingen saknade några kulisser, allt var exotiskt och Vigg konsumerade bananer, så som endast en madagaskarit har möjlighet till.

Så började åter värtecknen visa sig. Till den nyländska årsfesten 9 april for Ingemar Ögren, Madagaskars Vigg, som representant och något senare avreste jur. stud. Richard Malmros som stipendiat till Helsingfors för att uppleva våren där. I gengäld vänta vi hit fil. stud. Agnea Kihlman som nyländsk värlärka.

Vårterminens sista nationsafton gick av stapeln en söndag, den 11 april. Ett 70-tal landsmän hade hörsammat kallelsen och fingo avnjuta fil. dr. Gunnar Heléns reportageminnen från en tioårig verksamhet som hallåman, kryddade med en fin humor, som åhörarna i hög grad uppskattade och som gjorde aftonen till en sällsynt trevlig upplevelse. Det glädde oss att denna trevnad även inneslöt två tyska studenter, utsända kontaktmän från den tyska studentföreningen, som genast vunno många vänner med sitt öppna och anspråkslösa väsen.

Även detta år har Nationen från välvilliga gynnare fått mottaga gåvor. Till allmänna stipendiefonden överlämnades sålunda vid kamratmötet av okänd givare kr. 100:—, Rektor S. E. Ohlön 100:—, Prof. J. Sahlgren 100:—, Justitierådet H. Guldberg 100:—, Direktör K. Wistrand 100:—, Fil. mag. Sven G. Svenson 2:—, Dr. E. Ordell 100:—, Prof. J. Hellström 100:—, Direktör M. Carlsson 100:—, Universitetsbokh. N. Wallin 500:—, Förste Bibl. J. Samzelius 100:—, Oppunda härads rum har mottagit från överlärare C. Malmnäs, Arkitekt V. Malmnäs, Disponent K. A. Malmnäs och Kamrerare C. Malmnäs tillsammans 300:— kr., Fru Tyra Larsson, Katrineholm, 100:— kr., Ingenjör R. Engström, Katrineholm, 100:— kr., Bankdirektör C. Westberg, Katrineholm, 100:— kr., Flygläkare D. Melchersson 60:— kr., Bankdirektör N. Oest har till Allmänna stipendiefonden skänkt 100:— kr. och med. dr. Martha P:son Henning 500:— kr. till Consul Nils Perssons och hans dotters fond. Som ovan nämnts har f. d. lektor Marcus Borgström, Linköping, donerat 20.000:— kr. till ett stipendium och Docent Claes Blums sterbhus 10.000:— kr. till ett »Claes Blums rum» i Arkadien.

Till alla dess givare framför Södermanlands-Nerikes Nation ett varmt tack.

Så knoppas en ny vår för våra ögon och våra känslor. Nationen hälsar alla landsmän i Uppsala och i förskingringen, dem som fira våren tillsammans med oss och dem som drömmande längta att få göra det.

Uppsala i april 1948.

Bengt H. Persson.

Nils Brage Nordlander.

Landsmännen.

1. Nyinskrivna.

	Född	Studentex. i	Fak.
Hugo Lundborg	12/12 27	Södertälje	vt 46 Fn
Gunnar Wassberg	23/6 27	Nyköping	vt 46 Fn
Arne Lexell	12/10 27	Södertälje	vt 46 Fn
Alf Liljeström	18/7 23	Solbacka	vt 44 Fn
Viggo Groundstroem	7/10 19	Helsingfors	vt 37 H
Emma Balodis	27/3 06	Lettland	vt 30 Fh
Jorma Vallinkoski	14/8 15	Åbo	vt 35 H
Kerstin Pedersén	3/12 28	Eskilstuna	vt 47 Fn
Rut Abramson	30/11 28	Eskilstuna	vt 47 Fn
Olof Kjellberg	9/7 28	Örebro	vt 47 Fn
Yngve Hofvander	4/9 28	Strängnäs	vt 47 M
Gunnar Steninger	15/4 27	Eskilstuna	vt 46 M
Erling Thuringer	8/12 26	Södertälje	vt 46 Ft
William Schaeffer	11/8 18		47 T
Erik Jacobsson	8/10 25	Örebro	ht 45 J
Ingegerd Petersén	17/2 29	Strängnäs	vt 47 Fh
Sven Jacobsson	4/10 25	Strängnäs	vt 45 Fh
Betzy Ekström	21/5 27	Eskilstuna	vt 47 Fh
Febe Nilsson	13/2 27	Nyköping	vt 45 Fh
Inga-Britt Söderberg	5/12 27	Örebro	vt 47 J
Margareta Almgren	5/12 28	Örebro	vt 47 J
Sten Kallin	5/7 28	Södertälje	vt 47 Fn
Carin Gerzén	24/6 24	Örebro	vt 44 Fh
Ellika Samzelius	23/5 28	Uppsala	vt 47 Fh
Lars Erik Amling	6/10 25	Strängnäs	vt 45 Fh
Inger Winström	24/2 27	Örebro	vt 47 Fh
Staffan Haeger	25/11 26	Örebro	vt 46 J
Bengt Friman	6/7 27	Örebro	vt 46 J
Rolf Forsberg	24/1 26	Strängnäs	vt 46 J
Elmar Ernst Vendelin	21/7 06	Viljandi	vt 26 Fn
Lennart Lundgren	2/6 24	Nyköping	vt 46 Fn

Erik Söderström	24/6 26	Södertälje	vt 45 Fn
Birgitta Lindqvist	23/6 25	Örebro	vt 45 Fh
Staffan Landgren	18/11 23	Södertälje	vt 42 Fh
Gun Holmquist	4/4 28	Stockholm	vt 47 Fh
Sven Lagerlöf	24/7 26	Örebro	vt 47 Fh
Roland Otterbjörk	6/2 25	Stockholm	vt 45 Fh
Bror Drevinger	19/2 28	Solbacka	vt 47 Fh
Rolf Gauffin	16/2 26	Örebro	vt 46 Fh
Göran Liljeström	23/2 28	Solbacka	vt 47 Fh
Folke Bratt	19/9 22	Malmö	vt 42 Fh
Ulf Steneberg	9/1 26	Nyköping	vt 46 J
Anders Berg	6/5 26	Örebro	vt 46 Fh
Jänis Veinbergs	15/11 10	Riga	vt 34 Fh
Britta Franklin	11/4 28	Örebro	vt 47 Fh
Lars Bäckström	18/8 26	Örebro	vt 47 Fh
Erland Tenerz	5/4 27	Strängnäs	ht 47 Fn
Maj Duncker	10/9 25	Eskilstuna	vt 46 Fh
Ulla Josefson	17/11 27	Örebro	vt 47 Fh
Michaëla Topelius	2/6 21	Stockholm	vt 40 H
Karl-Axel Andersson	17/3 26	Eskilstuna	vt 47 Fh
Leelo Kalm	15/5 26	Stockholm	ht 47 Fh

2. Examinerade.

Praktisk-teologiska prov:

13/12	Stig H. Carlborn
10/5	Sven M. Dahlgren
	H. Alrik P. Hammarén
9/12	Bengt A. Angelsten

13/12	Stig H. Carlborn
	A.-L. Birgitta Norman
	K. Folke M. Wistrand
5/3	Karl-Eric Ström

Efterprovning i teologie kandidatexamen:

15/12	H. Alrik P. Hammarén

Efterprovning i filosofie ämbetsexamen:

15/9	P. E. Folke Göthlin
15/12	Gunvor E. Olsson

Teologie kandidatexamen:

15/9	Bengt A. Angelsten
31/10	C.-O. Göte D. Aourell

Filosofie ämbetsexamen:

28/5	Sven Olof H. Ekström
	Birgit M. E. Fitger
	Anders G. Larson
15/9	S. May-Britt M. Gustafson
31/10	Brita Nordlander f. Redin
23/3	Margareta Carlsten-Svenson

Juris kandidatexamen:

30/6	Birgit Olsson f. Sandberg
	G. Åke J. Wängö
30/9	Lars F. Wassberg

Medicine licentiatexamen:

15/1 Bo S. Nelzén
Bengt H. Persson

Medicine kandidatexamen:

20/5 Per Zetterqvist
28/5 Ingrid G. E. Hagne
Björn Redin
Lars T. Svennerholm
15/12 Sven-Olof Abrahamson
Tryggve E. Bergene

Filosofie licentiatexamen:

28/5 Carl W. P. Reuterswärd
15/9 Göran M. Silfverstolpe
31/10 Sven G. Svenson
23/3 Viktor Konsa

Efterprövning i filosofie kandidatexamen:

1/4 R. Torgil Ringmar

Filosofie kandidatexamen:

28/5 J. Hans Christiansson
K. A. Våring Jernström
Kerstin B. Josefsson
Nils E. Karlsson
Torgny Nafsun
Brita-Stina Sallin f. Blom
15/9 Göran B. Johansson
15/12 E. Gunnar K:son Sköllerfelt

Teologisk-filosofisk examen:

28/5 Gunnar W. Wahlberg
15/12 Sven G. Olof Karlsson

Till doktorer promoverades den 31 maj:

Teol. lic. H. Gösta Lundström
Med. lic. Edith A. Otterström

3. Avlidna.

Död	Namn	Stud.	Titel	Född
(= inskr. i nat.)				
22/4	1947 Karin Gerda Cecilie Indrehus	1945	Fil. stud.	22/2 18
12/5	1947 Bruno Wilhelm Lindblom	1898	Farm. kand.	14/8 18
18/5	1947 Per Arvid Böklin	1894	Överste	14/11 18
18/5	1947 Gustaf Valfrid Wall	1913	Revisor i järnv.-styr.	7/11 18
27/5	1947 Otto Oliver Ottosson	1891	f. d. överläkare	7/9 18
1/7	1947 Karl Martin Nordqvist	1918	Lasarettsläkare	3/3 18
6/7	1947 Sven Rutgersson Sernander	1915	Bibliotekarie vid Riksdagsbibloteket	30/9 18
6/8	1947 Edward Ploman	1899	Rådman	7/3 18
8/8	1947 Victor Emanuel Klingberg	1877	Surgeon Captain	14/9 18
17/8	1947 H. K. H. Prins Eugen	hedersledamot 1907		1/8 18
27/8	1947 Valborg Elisabet Tidholm-Wahlberg, f. Baecklund	1927	Tandläkare. Fru	7/2 18
31/8	1947 Tor Härjulv Jehubbasson Blomkvist	1905	Försäkringstjänsteman	9/2 18
13/9	1947 Carl August Källgren	1888	f. d. Läroverksadjunkt	29/8 18

13/9	1947 Sixten Hadar Ivanoff Kylander	1900	Häradshövding	3/4 1882
14/9	1947 Pehr Otto Wilhelm Rudberg	1879	f. d. Häradsskrivare	9/4 1859
23/10	1947 August Fredrik Lundgren	1875	Civilingenjör	10/5 1855
11/11	1947 Emil Carl Hugo Lennmalm	1882	f. d. Landsfiskal	4/10 1864
21/11	1947 Anders Olof (Olle) Ekman	1890	f. d. Sparbankskamrer	2/1 1870
4/12	1947 Gustaf Axel Wretling	1880	f. d. Tullkontrollör	6/8 1861
7/1	1948 Per Olof Lundblad	1876	f. d. Konsistorienotarie	13/4 1857
4/2	1948 Gustaf Ruben G:son Berg	1894	Författare	8/5 1876
5/2	1948 Carl Wellander	1901	Bankdirektör	4/1 1883
6/2	1948 Erik Gustaf Lené	1907	Häradsskrivare	9/10 1888
12/2	1948 Claes Wilhelm Ekeberg	1885	f. d. Provinsialläkare	14/3 1862
5/4	1948 Per Arnold Dohlwitz	1927	Rektor vid Axvalls folkhögskola	27/2 1907

Nationens ämbetsmän under läsåret 1947—1948.

<i>Inspektor:</i>	Professor Dick Helander
<i>Förste kurator:</i>	Med. kand. Bengt H. Persson (ht 47) Med. lic. Nils Brage Nordlander (vt 48)
<i>Andre kurator:</i>	Jur. stud. Ger Jalander (ht 47) Med. kand. Olof Lambert (vt 48)
<i>Bibliotekarie:</i>	Jur. stud. Gösta Reuterswärd
<i>Skattmästare:</i>	Förste bibliotekarie Jonas Samzelius
<i>Klubbmästare:</i>	Jur. stud. Eric Björkman (ht 47)
<i>Klubbmästarinna:</i>	Jur. stud. Claes Hammarsköld (vt 48) Fil. stud. Gun von Sydow (ht 47) Fil. stud. Eva Cederblad (vt 48)
<i>Teaterdirektör:</i>	Fil. stud. Hans Olof Persson
<i>Musikanförrare:</i>	Jur. stud. Folke Wistrand (ht 47) Jur. stud. Bertil Märtnsson (vt 48)
<i>Sånganförrare:</i>	Jur. stud. Stig Carlborn
<i>Preparatförraltare:</i>	Med. stud. Swen-Olof Abrahamson
<i>Idrottsledare:</i>	Jur. stud. Bjarne Forss (ht 47) Fil. stud. Lennart Lundgren (vt 48)
<i>Krönikör:</i>	Fil. kand. Göran B. Johansson (ht 47) Fil. stud. Eva Cederblad (vt 48)
<i>Nationsfotograf:</i>	Jur. stud. Gösta Reuterswärd (ht 47) Jur. stud. Torsten Larsén (vt 48)

<i>Pressombud:</i>	Fil. stud. Lennart Nordlund (ht 47)
	Fil. stud. David Wirmark (vt 48)
<i>Förste fanbärare:</i>	Med. stud. Einar Helander (ht 47)
	Jur. stud. Ulf Steneberg (vt 48)
<i>Andre fanbärare:</i>	Med. stud. Rolf Sundström (ht 47)
	Fil. stud. Lennart Steninger (vt 48)
<i>Kårmarskalk:</i>	Jur. stud. Torsten Larsén
<i>Nationsnämnd:</i>	Fil. kand. Margareta Svensson (ht 47)
Förste kurator (ordf.)	Fil. mag. Jörel Sahlgren (vt 48)
Andre kurator (sekr.)	Jur. stud. Lars Samzelius
Klubbmästaren	Fil. lic. Carl Reuterswärd
Klubbmästarinnan	
Jur. stud. Alf Jungmark	<i>Förvaltningsdirektionen:</i>
Jur. stud. Gösta Reuterswärd	Skattmästaren (ordf.)
Fil. stud. Allan Rosengren (ht 47)	Andre kurator (sekr.)
Jur. stud. Ger Jalander (vt 48)	Universitetsbokh. Nils Wallin
Jur. stud. Birgitta Norman (ht 47)	Lektor Matts Essén
Fil. kand. Bengt Rundblad (vt 48)	Flygläkare David Melchersson
Jur. stud. Richard Malmros	Docent Arne Furumark
	Med. kand. Lennart Forsberg
<i>Stipendie- och betygsnämnden:</i>	Fil. lic. Gösta Brogren
Förste kurator (ordf.)	
Med. kand. Lennart Odeback (sekr.)	<i>Självhjälpsföreningen:</i>
Andre kurator	Lektor Torsten Lagerstedt (ordf. ht 47)
Fil. stud. Ulla Odmark	
Teol. kand. Bengt Angelsten (ht 47)	Fil. dr. Gunnar Annell (ordf. vt 48)
Teol. stud. Rolf Arvidsson (vt 48)	Teol. stud. Gunnar Westerlind (skattmästare)
Fil. stud. Bengt Axhamre	

Utgående balanser i nationens räkenskaper.

1. Skattmästarens huvudbok 31 aug. 1947.

Tillgångar: Obligationer och aktier 51.556:11; I fastigheter placerade fondmedel 247.116:53; I studielånefonden placerade fondmedel 45.000:—; Tillfälliga lån 2.076:27; På bankräkning 2.880:53; På sparbanksräkningar 41.145:98; På postgiro 2.036:71; S:t Larsg. 4 2.962:19 (Tomt 1:—, Byggnader 2.960:19, Möbler 1:—); S:t Larsg. 6 A 73.904:98 (Tomt 20.000:—, Byggnader 53.418:52, Möbler 1:—, Brist 485:46); S:t Larsg. 6 B 427.634:82 (Tomt 50.000:—, Byggnaden 343.941:54; Möbler 33.693:28); Resterande hyra och värmeersättning 5.050:61; Förskott 15:75; Rängebals 311:55. Summa kr. 901.692:03.

Skulder: Förskott 55:41; För högt erlagd ränta 112.50; I fastigheterna placerade fondmedel 247.116:53 (S:t Larsg. 4 2.962:19, S:t Larsg. 6 A 73.419:52, S:t Larsg. 6 B 170.734:82); Lån i Stadshypotekskassan f. S:t Larsg. 6 B 250.000:—; Lån i Svenska handelsbanken f. S:t Larsg. 6 B 400:—; Donationsrum i S:t Larsg. 6 B 36.860:32 (Askers häradsrum 6.500:—, Oppunda härads rums fond 3.748:77, Arvid Nilssons rum 16.128:61, Enevald Widebecks rum 6.898:94, Donationsrumsfonden 3.584:—); I förskott och för högt levererade hyror 1.352:45; S:t Larsg. 6 B:s hyresgästers andel i sommarhyra 157:—; Nationsfonder 55.473:10 (Studentrumsfonden 10.561:23, Per Perssons fond 10.139:40, Per Perssons sjukkasseeffond 20.640:—, Biblioteksfonden 9.135:05, Hebbes fond 2.094:96, Cassels fond 1.080:98, Hembygdsbibliotekets fond 1.109:40, Sjölanders fond 712:08); Stipendiefonder 309.948:88 (Oscar Seippels fond 69.439:48, Freundts fond 40.153:42, Walmstedts fond 17.942:81, Enskilda stipendiefonden 17.765:19, Widebecks fond 12.701:01, Norstedts fond 12.413:88, Bagges fond 11.074:92, Jörgensens fond 11.135:70, Hammarstens fond 11.580:78, Per Perssons stipendiefond 10.264:41, Sigrid Ohlsson-Perssons fond 10.320:—, V. f. N:s fond nr I 6.522:24, V. f. N:s fond nr II 2.378:16, V. f. N:s reserv-

fond 2.566:26, V. f. N:s jubileumsfond 10.405: 90, Wibergs fond 9.735: 87, Allmänna stipendiefonden 14.721: 84, Löfgrens fond 6.490: 36, Margareta Holms fond 6.652: 34, Annells minnesfond 6.133: 33, Consul N. Perssons och hans dotters med. dr. Martha P:son Hennings fond 4.085: 60, Mossbergs fond 3.968: 03, Wahlfisks fond 3.864: 50, Sandqvists fond 3.650: 90, Broms fond 1.698: 58, Einar Petris minnes fond 2.283: 37); Reserverade medel 215: 84. Summa kronor 901.692: 03.

2. Studielånefondens huvudbok 31 aug. 1947.

Tillgångar: På bankräkning 1.317: 73; Fordringar av låntagare 243.725: 70 (Borgenslån 181.825: 70, Borgensfria lån 1.500: —, Statsgaranterade lån 60.400: —); Räntefordringar 85: 40; Överbet. av förlagslåneränta 112: 50). Summa kronor 245.241: 33.

Skulder: Lån hos kreditgivare 224.400: —; Ej utbetalat arvöde 100: —; Reserverade medel 20.741: 33. Summa kronor 245.241: 33.

3. Andre kurators huvudbok 31 dec. 1947.

Tillgångar: Kontant 644: 35; Postgiro 67: 32; Bank 2.972: 73; Garantilån i Uppsala Studentkärs Kreditkassa 3.593: 55; Förskott till Handlånekassan 5.000: —; Lager av äldre porträttkataloger 1: —; Av 1928 års kataloger 1: —; Av 1937 års kataloger 1: —; Av äldre sångböcker 1: —; Av 1944 års sångböcker 1.120: 46; Av texthäften till »På Madagaskar» 96: 75; Av »S-N Nation Valborgsmässan 1947» 1: —; Inventarier under Andre kurators vård 1: —; Inventarier under Idrottsförmannens och Teaterdirektörens vård 1: —; Lager av kuratorsklubbor 1: —; Utestående fordringar: 1) terminsavgifter 2.892: 65; 2) plikter 319: —; 3) Veteranföreningen för Majhälsningen m. m. 73: 85, 4) telefonavgifter 425: 80, 5) bidrag till Fackelfonden 11: —, 6) preparathyror 11: 40, 7) förskottade porton för porträttkatalogen 40: —, 8) löners och arvödens konto 1.093: 49. Summa kronor 18.370: 65.

Skulder: Donationsfonder: Nationsmatrikelfonden 1.529: 28, Nationshistoriefonden 4.517: 35, Fanfonden 263: 13, Porträttfonden 628: 37, Pianofonden 2.923: 19, Fackeltågsfonden 1.000: —, Inspektors resterande inestående honorarium 765: —; Kassareserver: Reservkassan 883: 91, Honorariekassan 380: 50, Bibliotekskassan 2.045: 16, Musikkassan 627: 53, Preparatkassan 1.588: 44, Sommarkursernas kassa 1.167: 98, Beredskapskyttekassan 50: 81. Summa kronor 18.370: 65.

4. Självhjälpsföreningens huvudbok 31 dec. 1947.

Tillgångar: Terminsavgifter 569: —, Ordinarie lån 12.225: —, Handlån 7.846: 05, Handlåneräntor 924: 19, Uplands Enskilda Bank A/B 3.536: —, Studielånefonden 35.182: 30, Räntefria borgenslån 16.040: —, Kassabehållning 368: 78, Postgiro 2.159: 36. Summa kronor 78.850: 68.

Skulder: Grundfonden 17.831: 47, Komminister Jonssons donation 44.979: 21, Räntefria borgenslån 16.040. Summa kronor 78.850: 68.

In memoriam.

Ruben G:son Berg.

Ruben G:son Berg. Bland de recentiorer från Nyköpings läroverk, som ht 1894 tillförts Södermanlands-Nerikes nation, lade man vid den första nationsfesten genast märke till en ung man, vars utseende och skick avgjort bröt av mot den blygt avvaktande typen av övriga nyinskrivna. Ansiktet med de kraftiga mustascherna, som skarpt avtecknade sig mot den olivbleka hyn, var en mans, inte en adertonårig ynglings, de glänsande ögonens blick, ömsom spänd, ömsom livligt blixtrande, talade om energi och livligt ingenium, den svepande gången röjde rastlös målmedvetenhet, dräktskicket var den utpräglade estetens. Det förspordes också, att han redan under skoltiden byggt upp en litterär beläsenhet på gränsen till verklig lärdom och att han redan gjort lyckade lärospån som författare. Den unge mannen var Ruben G:son Berg.

Hastigt slog han igenom både inom och utanför nationen. I Uppsala Nya Tidning syntes regelbundet hans namn under teater- och snart nog också litteraturanmälningarna, allt under det att han själv flitigt och med framgång utgav skönlitterära verk (under signauren Lennart Hennings: romanerna *Signa Clerck*, 1898, och *Föräldrarna*, 1899, *Dikter* 1900, samt *Kung Midas' skogar*, 1902). Som utmärkt tillfällighetsskald framträdde han gång på gång. Synnerligen stämningsfull var den dikt,

varmed han hösten 1897 vid det nybyggda nationshusets invigning hylade hembygden, i rytmer, som gävo vackert eko av B. E. Malmströms »Känner du landet . . .?» Verkligt betydande var den dikt »För Finland», som han diktade för Uppsala studenters nordiska fest ht 1899 och som han kvällen den 25 november med briljant patos och klangfull röst föredrog. Han behövde ej skämmas i det lysande sällskapet av medverkande, bland vilka märktes män som Nathan Söderblom, J. A. Eklund och E. A. Karlfeldt. Finlandsdiktens anslag anknyter till en känd dikt av Talis Qualis men är till sin tankegång och utformning fullt självständig. Den första strofen må anföras:

»Finland — så jag ville ropa
och från Eder allihopa,
från det fria Europa
få ett svar av samma glöd.
Om de stummas tillit svikes
och vårt unga hopp desslikes,
när skall då vårt folks, vårt rikes
morgonrodnad stiga röd?
Plats för finnarna vid bordet!
Än är ej förstummat ordet,
ej århundradet är vordet
än rättfärdighetens död. —»

Svaret från studentkårens sida på detta framträdande blev val till kårens vice ordförande för vt 1900 och till ordförande ht 1900. Tjänstemannabanan inom nationen hade B. börjat med att tjänstgöra som teaterdirektör vt 1896—vt 1898. Förstekuratelet beklädde han läsåret 1899—1900.

Mitt i störtfloden av självpåtagna och pålagda arbetsuppgifter hade B. kraft och målmedvetenhet nog att hålla sin egen vetenskapliga akademiska kurs; han avlade fil. lic.-examen ht 1901, varefter han vt 1903 disputerade på en stilistisk avhandling med titeln: *Den poetiska friheten i 1800-talets svenska diktning*. En annan yttring av hans stilistiska intresseriktning var grundandet tillsammans med Bengt Hesselman och Olof Östergren av den vetenskapliga tidskriften *Språk och Stil*, i vars redaktion han var verksam 1901—1920, vilket sistnämnda år dess program omlades och den erhöi namnet *Nysvenska Studier*.

Efter att år 1903 ha gift sig flyttade han till Stockholm, där han vid Högskolan åren 1906—1920 skötte docentur i nysvensk stilistik och litteratur. Åren 1902—37 verkade han som medarbetare eller redaktör i *Nordisk Familjebok*. Åren 1918—41 slet han som biografcensor. Jäm-sides med sin ordinarie arbetsbörda medhann B. ett otal fria föreläs-

ningsserier, ägnade svensk stilistik och litteratur. Som produktiv essäist har han med framstående sakkunskap och på ett medryckande sätt gjort svensk litteratur, äldre som nyare, känd och älskad av en eljest rätt svärväckt svensk allmänhet; bl. a. Runeberg, Almquist, Snoilsky, Fröding, Karlfeldt och Hj. Bergman ha i denna form gjorts levande för en stor och tacksam läsekrets. Utgåvor av ett flertal svenska författares verk har han dessutom med både sakkunskap och kärlek ombesörjt; det gäller här bl. a. skrifter av Thorild, Almquist, Talis Qualis, Heidenstam och Fröding.

B. utmärkte sig nog mera genom den beläste och litterärt tränade materialsamlarens utomordentliga *extensiva* omsikt och genom översiktlig behärskning av till ämnet hörande kunskapsstoff än genom något *intensivt* intresse för lösandet av hårdknäckta vetenskapliga problem. Hans produktion fick kanske också en viss känning av den splittning, som mångsysslandet medför. Han kunde på längden inte heller undgå överansträngning. Den tidigt mognade, tidigt åldrade och aldrig helt utvilade mannen hemsöktes av en trötthetskänsla, som kändes mycket pinande. Ur diktsamlingen I Janus' tempel, 1936, ljuder mollstämningen hos en åldrande man. En med åren allt mera kännbar försvagning av minnet måste för den lärde polyhistorn ha varit mycket prövande.

När Ruben Berg i februari d. å. kallades hädan, kunde han säga sig, att ett redligt dagsverke var fullbordat, att han i dagsarbetets id givit sitt yttersta i hävdandet av sin på en gång plikt och lidelse, att hos sin samtids svenskar väcka och utveckla kärleken till svenskt språk och svensk litteratur.

Genom lynne och utrustning var Ruben G:son Berg kanske främst kallad att göra sina insatser i samarbete inom en större krets, ej minst inom föreningslivet. Många minnas honom med tacksamhet som den mångårige, i sin krafts dagar briljante sekreteraren i det rätt fordrande sällskapet Idun. Innerst var Ruben Berg en känslig person med starkt behov att giva och mottaga vänlighet. Han försökte förgäves dölja känsligheten under en gäckande skämtsamhet. Han var en minnesgod, trofast vän.

Nils Lundqvist.

Carl Wellander. När en man, som haft en vid bekantskapskrets, gått hädan och den andliga bouppteckningen efter honom görs upp, faller det sig ibland svårt att i staten rätt upptaga de aktiva och de passiva posterna. Inför Carl Wellanders fränfälle iakttaga vi det egendomliga sakförhållandet, att ingen, som haft med honom att göra, finner sig ha

Carl Wellander.

fordringar att anmäla men att däremot samtliga vederbörande känna och erkänna sig som den bortgångnes andliga gäldenärer. Att tala å alla dessa gäldenärers vägnar, därtill har den, som skriver dessa rader, varken bemyndigande eller förmåga; redan det att föra egen talan är svårt nog. Ett försök till allmän värdeinventering av Carl Wellanders insatser skulle bli ohjälpligt fragmentariskt och får därför anstå. Några konturer, se där allt!

När och hur han och jag i Uppsala blevo matlagskamrater, minns jag inte nu. Däremot kommer jag väl ihåg, att de sju årens åldersskillnad aldrig oss emellan kändes som något skiljande. Därtill var den yngre kamraten först och främst alltför positivt inställd. Ungdomligt grön verkade han f. ö. långtifrån: nedärvd och genom föräldraexempel in- vand taktfullhet gav åt hans väsen en stillfull balans av det slag, som mången boksynt man kanske aldrig förvärvat. En snabb och klar intelligens gav åt hans lugnt, ofta med välgörande humor framförda omdömen ett värde, som berikade de överläggningar, vari han deltog. Därtill kom en hjärtats rikedom och godhet, som var kemiskt fri från självupptagen förmyndarton och som kom honom att inte endast förstå utan också känna med och för medmänniskorna. Hans väsen utmärktes också av en rättrådighet, som skydde rävspel och lösmynt förtal. Skämtlynne fanns hos honom men med en humoristisk-lyrisk klangbotten. Han kunde skratta åt människors dårskaper men aldrig hjärtlöst. Han hade en generös kvickhet av det slag som har råd att efterskänka användningen av närallgande giftigheter. Till det yttre hade han redan

som adertonåring gestalt och hållning som en alltigenom fullvuxen karl. Anletsdagen voro kraftiga och uttrycksfulla, uppsynen i allvarlig stämning hastigt påsett en smula barsk — något av en lagman från 1500-talet — men när ett vackert leende lyste upp de gråblå ögonen, var intrycket kort sagt charmerande. Röstens var grov men väljudande, utmärkt lämpad både för tal, skämtsamt som högstämt, och först och sist för sång. Bellman glädde sig helt visst storligen i sin sångarolymp vid att höra Carl Wellander tolka Fredmans epistlar. »Calle W:s» musikalitet kom också klart till uttryck i de dikter han frikostigt strödde kring sig i kamratkretsen och som med sin värme, flykt och poetiska ingivelse lyfte samvarons feststunder till rangen av högtid. Det var endast en naturlig tacksamhetsgård från vännernas sida, att de till Carl Wellanders 60-årsdag ägnade honom en volym, som undan glömskan räddade de bästa alstren av hans diktning genom åren.

Nationens blickar vilade med beundrande välbehag på den i ordets ädlaste mening studentikose studenten. Efter att under höstterminen 1903 ha prövat honom i klubbmästarbefattningen och funnit honom hålla måttet betrodde den honom med uppdraget att under läsåret 1905—1906 som förste kurator föra dess talan. Att han trots sin tidiga befordran till ämbetet — efter endast fyra akademiska år — skötte detta med kraft och glans, behöver här ej försäkras. Men år 1907 efter avlagd juris utrinsyne kand.-examen var han färdig med Uppsala, dock för att ht 1927 genom valet till hedersledamot återbördas till nationen.

Under sin återstående levnad kom Carl W. att som verksam medborgare gagna sin fädernestad Nyköping. Det är ej bekant, om det någon gång föresvävat honom att ägna sig åt domarekallet, för vilket hans klara omdöme och varmt humana läggning gjorde honom enastående väl lämpad. Man skulle nästan ha velat vara bov för att vinna förmånen att bli rannsakah och dömd av en så klarsynt och faderlig domhavande. Kanske man vågar antaga, att den unge juristen, som önskade gifta sig, fann vägen till försörjning på domarbanan väl lång och vansklig. Alltnog, sedan han 1910 ingått äktenskap, finna vi honom 1915 som ombudsman i Södermanlands enskilda bank. Som dess vice verkställande direktör fungerade han åren 1923—1945. Efter den bankfusion, varigenom hans bank uppgick i Skandinaviska Banken, blev han 1946 chef för storbankens sörmlandsavdelning.

Hans förmästa arbetsinsats i fädernestaden återstår att omnämna: ordförandeskapet i Nyköpings stadsfullmäktige åren 1921—1945. Hans sunda omdöme, hans oväld, hans förmåga att genom mäklings utvinna positiva beslut, hans varmhjärtade älskvardhet hjälpte honom att, själv högerman i en församling med socialdemokratisk majoritet, leda fullmäktiges »hjärtan såsom vattubäckar». Så möjliggjordes under ömse-

sidigt hänsynstagande en fridsam och lyckosam utveckling genom åren för Nyköpings förnämliga samhälle.

Landstingsmannaskap och ledamotskap av ledningen för allsköns allmännyttiga företag för stad och län, alltsammans av honom skött med ospart nit, gjorde sitt till att pressa den redan förut hårt prövade arbetskraften till bristningsgränsen. Rekreation sökte han i sin familj och under sommarens korta semester i Östersjö-färder tillsammans med kamrater, dem han gästfritt instuvade och undfägnade på den i saga och sång berömda båten Stor-Olle.

Dock när det 62-åriga hjärtat år 1942 sade ifrån, måste en behjärtad avkoppling av arbetsuppgifter företagas — men ack för sent. Sin 65-årsdag, den 8 januari d. å., fick Carl Wellander uppleva, men endast några veckor, och den sköra livstråden var brusten. Ett rikt och ädelt liv var lyktat.

Vännerna, vilka här genom en ibland dem fått komma till tals, skola minnas Carl Wellander som en man och som en vän som endast få, som en verklig *animus candidus*. **Have, pia anima!**

Nils Lundqvist.

Sven Sernander.

Sven Sernander. När nationen vid kamratmötet 1947 hälsade fem äldre landsmän i hedersledamöternas krets stod Sven Sernander bland dem. Förste kurator harangerade de nyvalda i den ordning valet hade skett. När han kom till den fjärde i raden, sade han ungefär följande: »När det gäller Sven Sernander är det så svårt att använda titel och

'Ni, herr bibliotekarie', så jag tror jag säger Du». Det bifall från landsmännen som hälsade detta yttrande, gjorde klart för den som förut inte visste det, att här hade nationen en hedersledamot, som var känd bland de yngre landsmännen redan innan han konfronterats med nationen av idag.

Redan under mina tidigaste studentår kom jag att räkna Sven Sernander bland mina vänner, och det var mycket vårt intresse för landsmännen och nationens traditioner, som förde oss samman. Under året 1946—47, då jag hade min verksamhet i Stockholm, träffades vi oftare än tidigare. Sedan tanken att till kamratmötet utge en förteckning över då levande landsmän tagit fast form strax före julen 1946, kom redaktionen att förläggas till Sven Sernanders hem i Årsta. Jag gästade honom här med allt kortare mellanrum hela våren. Han besvärades vid denna tid av den sjukdom (svårartad cardioscleros), som inom endast några månader skulle lägga honom i graven. Nu efteråt förstår jag, att han hade svårare smärtor än han ville medge, och själv anade han nog sin bortgång, ehuru han aldrig med ett ord klagade över sina besvär. Sjukdomen tvingade honom dock att vara tjänstledig under så gott som hela våren, och arbetet med förteckningen blev en lämplig förströelse under vilan. Vi träffades flera gånger i veckan, och alltid kände jag mig lika välkommen till hans hem, i vilket jag igenkände delar av det gamla Käbohemmet. Från en av väggarna åsåg hans fader (i Pelle Månssons utformning) med välbehag i blicken och pekpinne i handen våra förehavanden. Nu vill jag strax medge, att det var inte enbart ett torrt och sakligt antecknande av namn och adresser, utan så fort ett mera känt namn dök upp, blev det en anekdot eller älskvärd elakhet, som ofta kanske anbringades på fel person. Det betydde dock mindre, arbetet blev härigenom levande och roande.

Få landsmän kände personligen så många nationsmedlemmar genom tiderna som Sven Sernander, och dem han ej själv råkat, kände han från olika uppslagsverk, i vilka han rörde sig med stor vana och säkerhet. När ett nytt namn presenterades, blev det mången gång icke ett torrt generaldirektör eller rektor Den och Den utan t. ex.: »Jag träffade igår en gammal 07:a, som under sin recentiorstid gjorde så och så», eller »Jag mötte idag förutvarande fanbäraresuppleanten rektor N. N. numera av andra förtjänster nordstjärneriddare». Han ville därmed få fram studenten bakom ämbetsmannen, och ser man människorna så, imponeras man mindre av fina titlar och höga ämbeten.

Sven Sernander bevarade genom åren den gamle studentens kynne. Han älskade sin nation på grund av dess minnen och traditioner och på grund av att han här fick träffa samman med ständigt nya generationer av landsmän. I det fallet var han i mycket lik sin fader. Han för-

summade ogärna en nationsfest, och dessa fester stodo för honom som ljuspunkter i en många gånger grå verklighet. Det var också en vacker avslutning, att han vid sin sista nationsfest blev hälsad som hedersledamot och fick dricka ur den Wiberska kannan.

Valet till hedersledamot ägde rum på februarilandskapet 1947 och kom för Sven Sernander helt som en överraskning. Jag visste att förste kurator skulle telegrafiskt meddela honom om valet och hade därför gjort mig ärende hem till Sven Sernander samma kväll. Telegrammet utbars emellertid ej förrän följande dag men i stället ringde Edvard Thermaenius, som blivit hedersledamot samtidigt och underrättats här om av sin son. Att Sven Sernander mottog budskapet med både glädje och rörelse var ej att missta sig på och efter telefonsamtalet sade han blott: »Jag har blivit vald till hedersledamot. Det var väl ändå litet för mycket. Men det är klart att jag är glad».

Tre månader efter valet hälsades han i landsmännens krets som hedersledamot. I slutet av maj träffade jag honom sista gången, då jag lämnade Stockholm. Jag tyckte då att han såg kryare ut, och han hoppades återvinna krafter under den stundande sommaren. Men vid mid-sommartiden tog sjukdomen en hastig vändning till det sämre och den 6 juli avled han lugnt och stilla.

För Sven Sernander gällde i hög grad juvenalernas gamla levnadsregel: Glad och god skall människan vara, bidande döden.

Sven Frigell.

Otto Rudberg. Den 14 september 1947 avled i Stockholm förre härads-skrivaren Per Otto Wilhelm Rudberg. Otto Rudberg var född den 9 april 1859 i Spelviks socken, Södermanland. Hans föräldrar voro bankkamreraren i Gnesta Teodor Rudberg och Selma Elizabeth Serrander, dotter till Samuel Owens verkmästare, sedermera lantbrukaren Per Adolf Serrander och Mary-Ann' Owen. Otto Rudberg blev student i Nyköping 1879 och inskrevs i Södermanland-Nerikes nation i Uppsala den 25 september s. å. Redan 1880 blev han e. o. landskanslist i Stockholm och efter anställning även i postverket blev han härads-skrivare i Svartsjö fögderi 1898, från vilken tjänst han avgick med pension 1926. Efter tillfälliga förordnanden såsom lanträntmästare förordnades han 1906 till lanträntmästare i Stockholms län, vilket förordnande upphörde vid dessa tjänsters indragning. Han har varit kamrerare hos Stockholms läns landsting och sekreterare hos Stockholms läns veterinärstyrelse samt tillkallad sakkunnig vid olika tillfällen inom justitie-, ecklesiastik- och finansdepartementen, vid statistiska centralbyrån, då

folkräkningen planerades m. m. Han var vidare ordförande och skattmästare i Sveriges hädadsskrivareförening.

Han sörjes närmast av maka, född Robach, och systerbarn. Jordfästningen ägde rum i Norra Krematoriet i Stockholm den 19 september 1947.

Martin Jansson.

Axel Wretlind. Den 4 december 1947 avled i sitt hem i Svartsjö f. d. tullkontrollören Gustaf Axel Wretlind. Axel Wretlind var född i Nyköping den 6 augusti 1861. Hans föräldrar voro rådmannen och skräddarmästaren Hans Erik Wretlind och Charlotta Wilhelmina Björkegren. Han började studierna i Mamsell Styrländers skola, men kom till Uppsala och började i läroverkets 2:dra klass 1871. Han blev student och inskrevs den 18 sept. 1880 i Södermanland-Nerikes nation. Han skrevs in i tullverket, men då han samtidigt idkade filosofiska och andra studier fick han vänta på befördran. Han blev kammarskrivare och 1919 tullkontrollör till 1928, då han blev pensionerad. Han blev 1891 gift med Gerda Svensson, som är född 1865 och nu sörjer honom jämte en son, Sven Wretlind.

Jordfästningen skedde i gravkapellet å Uppsala kyrkogård den 10 december.

Wretlind deltog i kamratmötena 1927 och 1937 samt talade gärna om, huru roligt det skulle vara att komma med 1947. Han var ända in i det sista med på sammankomsterna i Södermanland-Nerikes Gille i Stockholm.

M. J. n.

Emil Lennmalm. Den 11 november 1947 avled i Strängnäs förre landsfiskalen Emil Karl Hugo Lennmalm. Emil Lennmalm var född den 4 oktober 1864 i Norrköping, son av apotekare Karl Edmund Lennmalm och Amalia Albertina Westerberg. Familjen flyttade till Nyköping och Emil Lennmalm blev där student 1882 och inskrevs som student i Uppsala den 9 september s. å. Han avlade prelim. examen 1883 och kansliexamen 1895. Det var ej studiebegävnig, som fattades, kamratlivet tog en dryg del av tiden och kamratkretsen hade aldrig ledsam, då Emil Lennmalm var med. Han blev omsider en omtyckt och duglig tjänsteman inom landsstaten i Södermanland, kronolänsman i Selebo härad 1902 och landsfiskal 1918. År 1902 blev han gift med Eva

Hedvig Helena Lövgren, dotter till överstelöjtnant Gustaf Lorenz Lövgren och hans hustru, född Cramér. Änkling sedan 1925 var han under senare år bosatt i Strängnäs och en dotter Margareta skötte hemmet.

M. J. n.

Carl Källgren föddes i ett lantbrukarhem men omhändertogs tidigt av en farbror, som var kyrkoherde i Rekar-bygden. Den bokliga bildning, som i det intellektuella prästhemmet kom honom till del, anammades av ett i sanning mottagligt sinne. Efter att adertonårig våren 1888 ha i Strängnäs avlagt studentexamen inskrevs han vid Uppsala universitet och ingick i Södermanlands-Nerikes nation. Med examen gjorde han sig att börja med ingen brådska. Efter några år flyttade han över till Lunds universitet, där han 1896 tog fil. kand.-examen inom den humanistiska sektionen. Traditionen förmäler, att C. K. inte heller i Lund uteslutande examensläste utan då och då studerade lundensarnas måltids- och dryckesseder och, då han för aftonen fått nog av samkvämet, roade sig med att kasta ut de gillesbröder, som alltför hörbart anmälde missnöje med festlighetens avlysande. Den uppsvenske kämpen var nämligen åtskilligt resligare, axelbredare och starkare än flertalet män och hade därtill ett lynnesinstrument med klanger, lämpade för inte endast *scherzo* utan också *furioso*.

Efter vid Norra Real genomgången provår och några extraläroår vid samma läroverk utnämndes Källgren år 1905 till adjunkt i modersmålet, tyska och historia vid Södra Latin. Där utförde han huvudparten av sin lärargärning. Rektoratet vid Eskilstuna läroverk, som han, därtill påstött utifrån, sökte och erhöi år 1908 men som han redan år 1915 på egen begäran frånträdde, var blott ett intermezzo, som han fann tryckande för sitt omedelbara och okonventionella temperament.

Att ge vetgirig ungdom del av sina rika kunskapsskatter, att lutad över de gulnade bladen i sitt ovanligt omfattande bibliotek lyssna till rösterna från gångna bildningsskeden, att med goda vänner i skämtets eller allvarets tonfall dryfta väsentliga kulturproblem, allt detta gav ett stänk av poesi åt hans arbetslivs prosa. Han var också en av den svenska lärarkårens mest beresta män, tack vare i tidigare år företagna ferieresor till de flesta europeiska länder och i senare år — ofast för hälsans skull — gjorda långvarigare uppehåll i länderna omkring Medelhavet. För honom gavs det ganska få vita fläckar på kartan över länderna alltifrån norra polcirkeln intill kräftans vändkrets.

Den i åthärvorna rätt karske, i blick och uppsyn bistert kärve mannen bar inom sig inte så litet av en ynglings känsliga själ. Vulgärt på-

trängande förtrolighet höll han på lämpligt avstånd, men den tysta, självklara vänskap, som förnimmes utan högljudda deklamationer, var hans glädje. När hans stoft en solklar höstdag förlidet år jordades på Bromma gamla griftegård, kände hans gamla kamrater djupt, att de sagt farväl till en vän, som för dem betytt mycket, en personlighet med prägel av **man och det i allo**.

Nils Lundqvist.

Olle Ekman. Den 21 november 1947 avled i sitt hem i Grythyttan f. d. kamrer Olle Ekman. Anders Olof Ekman var född i Grythyttehed, som namnet då var, den 2 januari 1870. Hans föräldrar voro handlanden Kristian Olof Ekman och hans maka, f. Bleumer. Efter studentexamen 1890 i Örebro och studier i Uppsala utbildade sig Olle Ekman till massör. Sedermera övergick han till banktjänst och var en följd av år anställd vid Filipstadsbankens Grythyttekontor för att 1925 övergå som kamrer i Grythytte sockens sparbank, varifrån han avgick med pension 1942. Han var i många år revisor i vägstyrelsen, skolkassan, kyrkokassan m. fl. kassor samt syssloman vid Grythyttan-Hällefors sjukstuga.

Närmast sörjande äro maka, en son och två döttrar. Jordfästningen ägde rum i Grythyttans kyrka adventsöndagen den 30 november 1947.

M. J—n.

Oliver Ottosson. I sitt hem i Vänersborg avled den 27 maj 1947 förre överläkaren vid Restads sjukhus Otto Oliver Ottosson. Oliver Ottosson var från Askers socken i Närke och född av häradsdomaren Otto Persson och dennes hustru Augusta S. Persson. Han blev student 1891 och inskrevs i Södermanland-Nerikes nation den 8 september. Han blev med. kandidat i Uppsala, men fortsatte i Lund, där han blev licentiat 1904 efter tjänstgöring på Lunds hospital under professor Bror Gadelius. Som med. lic. blev han chefsläkare på Nyköpings hospital och kom 1915 som överläkare till Restads sjukhus invid Vänersborg, en av de största vårdanstalterna för psykiskt sjuka i vårt land. Den humane sjukhuschefen utträttade där ett arbete förtjänt av det största erkännande, säger en minnestecknare. Oliver Ottosson efterlämnar maka och dotter samt barnbarn.

Jordfästningen ägde rum i Vänersborgs krematorium den 3 juni.

M. J—n.

Edward Ploman. Rådmannen och krigsdomaren Edward Ploman var mitt uppe i sitt arbete, då en hjärtförlamning drabbade honom den 6 augusti 1947. Han var född i Stockholm den 7 mars 1880, blev student i Nyköping och inskrevs i nationen den 12 sept. 1899. Hans föräldrar voro advokatfiskalen och sekreteraren i marinförvaltningen Edward Fredrik Ploman och Lydia Maria Amalia Cronvall. Hans fader hade studerat i Uppsala och inskrevs i Södermanland-Nerikes nation 24 maj 1855. Han avled 1894, då Edward Ploman och hans bröder togos om hand av faderns kusin, den i Södermanland så verksamme landskamreraren Gustaf Edward Ploman och dennes ännu levande maka Lilly Augusta Maria Granberg. Landskamreraren, som ock tillhörde vår nation, avled 1936. Edward Ploman tog hovrättsexamen i Uppsala 1903, blev kriminalassessor i Stockholm 1913 och rådmän 1928. Han var mycket verksam och hade många uppdrag såväl i Stockholm som Lidingö, där han bodde. Han blev bl. a. auditör vid Södermanlands regemente, krigsdomare m. m. Om honom och hans arbete skriver Gunnar Fant i en minnesruna följande, som torde karakterisera honom: »Under en lång följd av år har jag lärt känna och högt uppskatta rådmän Plomans egenskaper som domare och människa. Viljan att söka det rätta, förmågan att finna sanningens trådar och att sammanställa dem till en vävnad, som ger en såvitt möjlig verklighetstrogen bild av ett händelseförlopp, behärskan av den svåra konsten att tränga till djupet av mänskligt själsliv och att urskilja, vad som där verkligen sker bakom vad som synes ske, allt detta är förutsättningar för en domares kall. Edward Ploman ägde dem i rikt mått. Därmed förenade han en framstående formell talang. Han gick helt upp i sin yrkesutövning och nedlade där ett oförtröttat arbete. I Stockholms magistrat vägde hans kloka, goda omdömes ord alltid tungt. Edward Plomans arbetskamrater hade icke iakttagit någon avmattning i hans arbetsiver. Den stora arbetsbördan hade dock oförmärkt slitit ut hans krafter. Budet om hans bortgång blev för oss mycket smärtsamt.»

Edward Ploman sörjes närmast av maka och barn, en dotter och två söner. Jordfästningen ägde rum den 13 augusti i Norra krematoriet i Stockholm.

M. J n.

Wilhelm Ekeberg. I sitt hem i Nora avled den 12 februari 1948 f. d. provinsialläkaren Claes Wilhelm Ekeberg. Wilhelm Ekeberg föddes den 14 mars 1862 å Ekeskulla i Kattnäs socken. Han var son till lantbrukaren Anders Gustaf Eriksson och Johanna Katarina Andersson. För att kunna ge sina barn uppfostran flyttade föräldrarna till Nyköping,

sedan de sålt Ekeskulla, men behållit dragare och redskap för åkeri och lantbruk i staden. Wilhelm Ekeberg blev student i Nyköping 1885 och inskrevs i nationen den 17 september. Han studerade medicin, blev med. kand. 1890 och med. licentiat 1896. År 1902 blev han stadsläkare i Hudiksvall till år 1913, då han blev provinsialläkare i Järvsö till 1919. Under åren 1919—1927 var han provinsialläkare i Nora. Redan i skolan var Wilhelm Ekeberg omtyckt av kamraterna och han blev sådan livet ut. År 1902 blev han gift med Ebba Maria Lindberg, dotter till disponent August Lindberg i Askersund och Karin Jonsson. Doktorinnan Ekeberg dog 1935 »efter ett mycket lyckligt äktenskap», sade en förtrogen vän från Noratiden.

Närmast sörjande är brodern Erik, ingenjör och f. d. telefondirektör; två bröder hade tidigare gått bort. Jordfästningen ägde rum i Örebro krematorium den 16 februari 1948.

M. J.—n.

Per Adolf Dohlwitz.

Per Arnold Dohlwitz. Med oändligt vemod nådde mig budet om Per Dohlwitz' förtida bortgång. Minnena från kamratskapets många och lyckliga år blevo med ens så lysande och klara. Oförgätligt står intrycket av en sällsport levande människa, en rikt facetterad personlighet, ett gnistrande och spelande ingenium.

Per Dohlwitz var son av Strängnäs, den fagra Mälarstaden. Dess skönhhet och stämningar, dess hundraåra minnen och traditioner från domkyrka och latingymnasium blev avgörande för hans utveckling och

livsinställning. I Gymnasium regium Strengnense slöts tidigt vårt fostbrödralag. Ungdomens skimrande brytningsår upplevde vi gemensamt i gymnasiets ärorika förening Concordia, vars uppgift var att främja intresset för vitterhet och tonkonst. Här blev Per Dohlwitz en ledande kraft. Han ägde lyrikens hemliga strängaspel i sitt inre och lät dess toner ofta återklinga i välmejslade strofer och ord. På våra sammankomster fingo vi lyssna till hans fiol och glädjas åt hans förmåga som recitatör. Humor och allvar, idealitet och praktiskt verklighetssinne voro hos honom förenade. Han förkroppsligade i sin person det stålblanka romarcitat, som prydde skolans gymnastikbyggnad: »Mens sana in corpore sano». Han var en av gymnasiets i alla tider främste idrottsmän.

Så lämnade vi Strängnäs och kommo till Uppsala och blevo medlemmar av Södermanlands-Nerikes nation. Med helhjärtad kärlek omfattade Per Dohlwitz nationen, dess liv och intressen i helg och söcken. Det dröjde icke länge förrän Dohlwitz genom sin personlighets tjuskraft och duglighet blev en av dess prominenta medlemmar. Hans fyndiga och spirituella humor firade segrar i ord och toner, när gasken gick lös och »nattens wallmokrönta timmar» försvunno. Ingen av dem, som voro med, kan glömma hur överlägset skickligt han tolkade och framförde Fridas visor och hur lätt den improviserade orationen kunde flöda. — Nationen hedrade honom med många och ansvarsfulla uppdrag. I minnets glans strålar för mig året 1931 då vi gemensamt stodo för kuratelet. Jag fick då på nära håll följa hans osjälviska och nitiska strävan för nationens bästa. Jag såg det skickliga och praktiska handlag med vilket han värdade nationens angelägenheter. Jag såg hur han som människokännare och psykolog med förtroendets nyckel fick insteg hos landsmännen. Jag såg hur han med fast och varsam hand kunde gripa in och ställa till rätta. — Vid värfesten i Helsingfors i maj 1931 representerade han nationen med den äran. Han var med om att organisera den stora Sörmlandsstämman i Malmköping midsommaren 1931 och deltog aktivt i det historiska festspelet. Sommaren 1932 ledde han hembygdskursen i Nynäshamn. Förutom andre kurator var han krönikör vt 1932 och idrottsledare i många år.

Trots att Per Dohlwitz ägnade så mycken kärlek och tid åt nationen, eftersatte han inte sina studier. Redan under gymnasieåren hade hans intresse väckts för filosofien. I Uppsala blev han lärjunge till Phalén och Hägerström. Jag minns de nattliga debatter vi ofta höllo i hans rum vid Odinslund om kunskapsteori och rättsfilosofi. Det rådde alltid en trivsam atmosfär i Dohlwitz' kammare icke minst när brasan glödde i kakelugnen och den svarta gardinen var neddragen på vilken i vit färg var målad den uppfostrande devisen: »Arbeta slav! I graven får

du ro.» — Utom filosofi ägnade sig Dohlwitz åt språk, historia och litteraturhistoria. Hans mål var icke att bli vetenskapsman. Han ville utbilda sig för den kallelse, som var hans livs karisma, lärarverksamhet i folkbildningens tjänst. Efter avlagd fil. magisterexamen blev han lärare vid folkhögskolorna i Fornby och Lillsved. År 1943 blev han rektor för folkhögskolan i Axvall. Sällan har väl någon av naturen varit så rikt rustad för folkhögskolans uppgifter som Per Dohlwitz. Hans framgångar som organisatör och lärare voro också utomordentliga. Jag känner ungdomar, som kommit hem från hans skola lyckliga över att under hans ledning ha fått vandra ett stycke på bildningens väg. Intrycket av deras lärares charm och eldsjäl skall aldrig förblekna. — Trots sin växande arbetsbörda som skolman hann också Dohlwitz med en lödig insats i det kommunala livet.

När Per Dohlwitz stod i blomman av sitt verk, grep honom sjukdomens ödeshand. En hjärntumör bröt långsamt hans krafter. För-gäves sökte professor Olivecrona avlägsna den. Han kunde blott be-re-da en tids uppskov. Tappert kämpade Per Dohlwitz och sökte bevara modet hos de sina. Mörkret sänkte sig dock obevekligt över honom. Men det, som strålat och värmt, det, som gjort en oförglömlig insats i vårt gemensamma liv, det, som var hans personlighets kärna och själ, gick obese-grat över gränsen.

Bo Löwenström.

Per Arnold Dohlwitz föddes i Strängnäs den 27/2 1907. Student där-städes 1926. Inskriven i nationen 1927. Fil. kand. 1932, fil. mag. 1937. Gift 1935 med gymnastikdirektör Birgit Strömdahl. Barn: Två söner och en dotter. Död 5 april 1948.

PRINS EUGEN

PRINS EUGEN

En minnesbild.

Bland brinnande sensommarblomster högt på terrassen står
en man med strålände ögon under ett snö vitt hår.
Han fångar med andakt i blicken en seglande skyvärlds mystär
och de vita båtarnas glittrande fjärd, som blev honom gränslöst kär.

Hur gled igenom Ditt öga under ett människoliv
i växlande syner naturen och sade: Tag mot och giv!
Giv syner av evig skönhet i byte för allt vad Du fick
av trädens och molnens andar i bräddfylla ögonblick!

Då fick det stilla vattnet en himmel fångad i skåln
och Tyresöfjärden fick spegla pilgrimsvandrande moln,
tills solen bröt fram över staden, gudomlig, mild och sträng
och smekte i klassiska rytmer Campagnans och Havängs terräng.

Ditt varma givarehjärta gav av Dig själv och Ditt
i tjänst hos den skönhet, som spirar vekt eller trotsigt fritt.
Skönt växte på Waldemarsudde ett hem, där i värme och sol
skaparedrömmen kväller ur strömkarlens gyllne fiol,
där Herakles spänner sin båge med kraft i gudarnas tjänst
och Nike lyfter sin vinge, av evighetsljus beglänt.

Så byggdes av Ditt och andras ett tempel, och cellans rum
skall hägna i sena sekler det skönas mysterium.
Så sprängdes tidens gränser. Här blir det Dig givet att bo
genom farande tider som en av dem, som eldats av samma tro.
Så länge som skönheten lever, fast mänskor stå upp och gå,
skall Din ande hos Nike och Herakles ljus ibland blommor stå.

Karl Asplund.

Med Prins Eugens bortgång i föl avslutades inte bara en konstnärsgärning av sällsynt rikedom och av ädel halt. Han förunnades att leva länge och kunde med skäl prisa sig lycklig att in i det sista få behålla sin skaparglädje och arbetskraft. Hans konstnärliga rötter sögo sin första näring ur åttiotalets friluftsmåleri. Hans stora års insats täcker betydande områden i senaste sekelskiftets nationella stämningmåleri. Under sin alltjämt vakna och lärgiriga medelålder och levnadshöst hann Prins Eugen i sin egen stilbildning beröras av såväl expressionism och kubism som av den färgrika realism, vilken därpå följde. Som den sällsynt vitala personlighet han var, ompände prinsen i sitt liv en konstnärlig epok av dubbel mansålders längd. Samme man, som var vän och kamrat till Richard Bergh, Per Hasselberg och Karl Nordström, umgicks som en jämnårig med Isaac Grünewald, Otte Sköld och Henrik Sörensen. Den sammanhållande kraften i denna långa epok försvann med prinsens död en strålände augustidag i föl.

Som kulturpersonlighet skapade Prins Eugen sin ställning främst som målare och mecenat. Vid sidan härav höra hans etiska och sociala kraftinsatser till de värden, som väl alltid komma att i eftervärldens ögon skrivas på vår tids kreditsida. I alla de stora kriser som skakat vår tid valde han alltid rättvisans och humanitetens sida, rätlinjigt och deciderat, aldrig halvhjärtat.

Prins Eugens sydländska klarsyn även gentemot sig själv förefaller att i ovanlig grad ha skyddat honom för den ständiga labilitet i uppskattningen av de egna verken, som annars brukar häfta vid det artistiska temperamentet. Förmågan att ta distans var lika typisk för honom som hans lust att träda livet nära. Den lidelse han satte in i skapandet var helt visst ej mindre helhjärtad för det. Vid en av de stora milstolparna i sitt liv gjorde Prins Eugen inför sin nära vän Tor Hedberg ett spontant uttalande om sitt konstnärskap. Han såg inte sin styrka i nydanande formell originalitet men väl i sin ovanligt rikt utvecklade landskapliga känsla. En älskare av hans konst kunde med all rätt ha tillfogat: hans klassiska jämnmått i uttrycket, hans fina sinne för kompositionens dekorativa skönhet — allt egenskaper som väl ha sitt innersta ursprung i ett sydländskt kulturarv.

Prins Eugen ägnade sig mera exklusivt åt landskapsmåleriet än någon av sina vänner i Konstnärsförbundet. Hans begränsning är i detta avseende djupt personligt betingad. Under de skiftande stilar som de olika perioderna i hans liv förete, kan han aldrig vända sin uppmärksamhet bort från landskapssynen som helhet. Han kan uttrycka ett fjärran från människovärlden eller ett nära den, det tidlösa eller det tidsbundna. Ur ungdomsverken talar en förnäm enslings skönhetsdrömmar, medan ålderns romerska bilder röja den annars pliktbundne världs-

mannens lycka åt att få leva ostörd med sin konst mitt uppe i det soliga folkvimmel. Människogestalten blev i hans konst aldrig en naturlig symbol för livsstämningen, landskapsbilden gav utlösning både åt romantikern och esteteten i hans väsen. Prins Eugen blev efter hand en stor kännare av landskapskaraktären, självfallet bedömde han denna främst från den måleriska sidan. Men den naturalism, han insupit under sina parisiska läroår, höll ständigt också ett objektivet intresse väkt för landskapets struktur och färgfenomenens orsaker.

Romantikerns behov av hängivelse i naturumgänget kom deri unge Prins Eugen att söka personligt fäste i vissa naturmiljöer. Hembygds-skildrare i naiv mening blev han aldrig — lika litet som Bellman eller Strindberg. Hans konstnärliga frihetsbehov hindrade honom i det hela taget från att ägna sig åt uppgifter, som inte voro obetingat personliga. En omättlig reslust lockade honom dessutom till täta uppbrott. Hans förmåga att låta sig inspirera av sin omedelbara naturomgivning gör emellertid att hans olika boplatser ge sig mycket starkt tillkänna i hans produktion: Dalby i Skåne, där han studerade tillsammans med Hugo Salmson, Balingsnäs, söder om Stockholm, Tyresö, Sundbyholm vid Eskilstuna, Waldemarsudde, Örgården nära Vadstena, Kivikstrakten och Rom. I Dalby upptäckte han den nordiska atmosfärens genomskinliga blondhet, i Balingsnäs Södertörns romantiska landskapsstruktur; Tyresö gav honom hans första monumentala ämneskrets, hans stora stämningmåleris lummiga revir. Österlen liksom Rom skänkte honom så mycken av den sena ålderns soldränkta ögonfröjd, lyckliga impressioner, som togo form i en rikedom av små ljusa och klassiskt välbalanserade studier, utförda från bilen eller vägkanten.

Alltifrån 1905 och till hans död blev Waldemarsudde, Djurgårdens sydligaste bastion mot Saltsjön, hans furstliga konstnärshem och fasta arbetsplats. Vad detta ställe betytt som sällskaplig mötespunkt i vårt halvsekels kulturliv, kan inte nog tacksamt påpekas. För Prins Eugens måleri betydde den sköna udden med dess vittfamnande stockholmshorisont en fast utsiktspunkt i en evigt skiftande värld av former, färger, stämningmoment, en ljusvärld, som han under resten av sitt liv aldrig kunde »måla slut på». Inloppets skiftande utsikter, Djurgårdens mytiska ekar eller kvällstomma lövängar, allt tolkade han som ingen före honom, allt fyllde han med sin egen försynta och nobla skönhetslidelse. Ett par generationer kom att genom hans målarögon se Djurgårdens underbara förening av orörd vildmark och kulturlandskap. Sannolikt har konstnären här skapat en tradition i seendet, som kommer att fortleva långt efter vår tid.

Prins Eugen älskade att på avstånd betrakta söndagsvimmel av dansande och ätande, drickande och kurtiserande stockholmare under de

höga träden, så som man ännu kunde få se somrar och vårar i seklets början. »Där fanns en fläkt av Watteau i detta. Synd att det försvann», yttrade han en gång. Typiskt nog har intet av detta borgerliga nöjesliv med anor från Bellmans och Blanches tider dröjt sig kvar i hans djurgårdslandskap. Där härskar ensamheten, gryningens, skymningens, den soliga sommarkagens eller t. o. m. tidlöshetens. Grundtonen kan vara tungt svärmodig, ljuvt elegisk eller vårligt bekymmerslös. Ibland lyfter den sig till storhet, oftast håller den sig till ett intimt *sotto voce*. Vad som innerst vibrerar i denna ton är ingen abstrakt kosmisk oändlighetskänsla men fint framburen livsvärme, human besinning.

Prins Eugen var fullt medveten om hur långt hans konst nått ut i folkets djupa lager. Man förstod att detta beredde honom djup tillfredsställelse, ja, i vissa ögonblick lycka, även om han endast mycket diskret lade detta i dagen. Denna popularitet i bästa mening gör att man utan hjälp av illustrationer — endast med taveltitlarna — kan mana fram bilden av hans konst. För flertalet av oss stiger på vårt minnes näthinna lätt fram sådana bilder som »Där skogen glesnar», »Den ljusa natten», »Det gamla slottet», »Molnet», »Det dagas», »Den vita skärgårdsbåten», »Nyköpings slott». De höra redan till vårt visuella kulturarv, till den konst som öppnat vårt öga för skönheten och stämningvärdena i den natur som närmast omger oss. För oändligt många — huvudstadsbor, sörmlänningar, östgötar, skåningar — har han förklarat och förhårligt hembygdens väsen och därigenom skapat en finare resonansbotten för deras hembygdskänsla, öppnat djupare källsprång i deras jordiska medvetande. För publikens flertal motsvarar Prins Eugens motivvärld inte de förtroligaste naturupplevelsernas rike, utan framstår mera som nationellt betydelsefulla landskapssynteser eller som måleriska uppenbarelser av okända verkligheter. Det är också sant, att en mycket stor del av hans senare produktion — vare sig ögonblickligt nedkastade turistintryck eller segt fullföljda stilexperiment — har sitt främsta värde som artistiska dokument, av vilka många äro utsökta pärlor.

Men, för att endast hålla oss till hans monumentala tolkningar av landskapskaraktären hos huvudstaden och dess sörmländska omgivningar, ha inte dessa i hela vårt folkets medvetande väckt stolthet eller hemlig lycka över en skönhet i vilken vi alla äro delaktiga?

Genom den samlade betydelsen av sin konst, sin mänskliga och furstliga värdighet visade sig Prins Eugen livet igenom som en av vår nations ädlaste representanter. I kraft av värmen och frisinet i sin personlighet förmådde han att häva isoleringen i sin socialt upphöjda ställning utan att för den skull inför världen förneka sin furstliga vär-

dighet. Det klassiska jämnmått som redan tidigt utmärker hans konst, skulle hos en andligen mindre rikt utrustad människa kunnat misstänkas bero på akademisk konventionalism. Hos Prins Eugen var den för visso uttryck för en inneboende fordran på jämnvikt och värdighet, ett krav som framträder i hela hans livsföring.

Siaten Strömbom.

Krönika om spexfärden i Österled hösten 1947.

Ex oriente lux, konstaterade någonsin någon gammal romare. Det samma hoppades en vild hord mohrer, moritasker och madagaskariter få konstatera, då de den 11 okt. samlades för att embarkera det i skeppsbroböljan vackert vaggande vikingaskeppet Wellamo. Båten skulle gå kl. 17.00. Redan kl. 16.30 var till allmän överraskning samtliga på ett undantag när församlade, ivrigt sysselsatta med de mest egendomliga ompackningar. Sälunda hade regissören Stickan Ericsson av välvilliga tullmän i retur erhållit c:a 15 kg. socker, tydligen ej tillräckligt väl dolda i de annars för smugglingsändamål väl lämpade rekvisitalårarna. Men bättre brödlös än rädlös och framför allt inte sockerlös resonerade nämnde regissör. Genom flitigt bruk av diverse personkort samt sitt oskuldsfulla utseende lyckades det honom att genom tullen lotsa samtliga paket medelst följande mot slutet något utnötta replik: »Förlåt, herr tullman, Ni glömde att sätta lapp på det här paketet». Hans framgång smittade av sig och snart hade även AK:s tio

överblivna sockerpaket gått samma väg, d. v. s. ombord. Kl. 17.00 skulle som sagt båten ha gått. Kl. 17.05 uppenbarade sig kantor Bernander — och så kunde båten gå.

Spelet kunde börja, och båten lättade också mycket riktigt ankar. Stegen ställdes skyndsamt till salongen, där exportölet avsmakades. Det smakade så gott, att det snart blev middag. Förmodligen var det blott och bart sångarglädje, som låg bakom de fem nubbevisor, som i rask följd avsjöngs i matsalen. Sångargladast var alldeles tydligt kand. Wistrand, som snart nog hördes över mängden. Han måtte emellertid ha ätit något otjänligt, ty han tystnade plötsligt och vaknade sedan inte förrän i Åbo. Här möttes vi av en tull till. Cigaretterna utportionerades försiktigtvis, och så småningom samlades alla på rätt sida.

På grund av järnvägsstrejk anträdde resan till Helsingfors bussledes. Där fanns mycket att se under färden, en del oförglömligt, främst då Bernander, sovande i en serie originella ställningar. Hans förmåga att med osökt ömhet söka borra sitt huvud genom hatten gjorde ett utplånligt intryck och gav desslikes en kärkommen situationsbild för fotograferna. Fram kommo vi emellertid till H-fors, där värdar och värdinnor gjorde sitt bästa för att lära oss orientera hem. Enligt vad som senare kunde konstateras torde — om det nu kunde bero på värdarna — missvisning ha förekommit. På annat sätt kan väl knappast förklaras det faktum, att hudavdragare Nordlund hela första natten tvingades till en nog så påfrestande brandvakt, sedan han först förgäves sökt uppväcka rumskamraten och nyckelbäraren Ottander genom at kasta sten på det förmodade fönstret, därvid uppväckande ett helt hus oförvitligt finska medborgare. Stenkastaren lyckades undkomma i skydd av mörkret.

Konditionen var emellertid på de flesta händer den bästa tänkbara, när måndagen grydde. Före lunch medhans till och med åtskilliga timmars repetition, huvudsakligen bestående däri, att regissören Ericsson roade sig med att rita figurer på scengolvet, och ensemblen i övrigt försökte lära pianisten Jan Olsson att på piano utföra valda stycken ur de båda operaspexen Mohrens sista suck och På Madagaskar. Våra värdars omsorger om oss blommade på allvar under eftermiddagen, då det kallades till gästabud av mindre vanligt slag — på svenska benämnt pressmottagning. Informationen sköttes från våra värdars sida emellertid så föredömligt, att de intervjuande pressmännen inte verkade nämnvärt imponerade av, att flera ur truppen redan lärt sig namnen på de två spex, som påföljande kväll skulle uppföras.

I detta sammanhang uppenbarade sig den för alla sörmaland-närkingar så välkände »Bässe» Borgström, nu i egenskap av svenska kärsektion-

nens ordförande. Hans välvilja flödade — detta i ordets allra egentligaste betydelse — just den dagen alldeles utomordentlig. Det gjorde tydligen också herr Anderssons, Nylands nations utomordentlige vaktmästare, visavi kollegan herr Edén. — Detta i varje fall att döma av de vilda krigsdanser, krönikören blev i tillfälle att se herr Edén utföra senare på kvällen vid välkomstsitsen på Teknologföreningen. Innan dimman blev alltför tät hann dr Steneberg och kand. Ringmar framföra några gluntar på sitt oefterhärmliga sätt. En stark glimt av det glada 30-talet.

Tisdagen var dagen efter. Aldrig har en dag efter varit så dagen efter som den dagen efter. Där fanns stora tappra moritaskiska och madagaskaritiska vikingar, som efter timmar av fruktlös kamp i säng- en tvingade sig upp i sittande ställning och med berömvärt mod pres- sade ned en klunk vichyvatten i torra strupar. För den som likväl kom på benen och i likhet med krönikören hade ögon och öron öppna, hade tisdagsförmiddagen mycket att bjuda. Där kunde t. ex. avlyssnas ett telefonsamtal mellan Stikkan Ericsson och Bernander lydande ungefär som följer:

E: »Tjänare, det är Ericsson, har du repat dig?» — B: »Vadå?» — E: »Har du repat dig?» — B: »Va?» — E: »HAR DU REPAT DIG?» — B: »Nääå, det är ingen fara.»

Där fanns män, vars ansikten sprungit i blod vid deras försök att ta sig uppför de sista trappstegen till den hägrande sängen, detta därför att de förgäto det förnämsta av alla militarismens budord — att hålla kroppstyngden väl framförd. Ja se det var en riktig premiärdag.

Den s. k. generalrepetitionen utstakad till kl. 16.00 kom av outgrundlig anledning till stånd först timmen senare och eftersom taktpinnehållare Lars Hellberg redan inledningsvis kom underfund med att orkesterns väl ljud på intet vis motsvarade det avsedda, begav det sig att den förväntansfulla premiärpubliken två gånger kunde avlyssna På Madagaskar-finalens villervalla. Repetitionens sista ton ljud nämligen tio minuter före premiärens början.

Efteråt deltog vi i Nylands nations tisdagssits, där framför allt rutchbanan och ryttarspelen tilldrog sig de krigiska vikingarnas uppmärksamhet. Rutchbanan främst därför att ett så frapperande stort antal av det kvinnliga könet nyttjade den, tornerspelen därför att Stickan Ericsson — f. ö. nyss utsläppt från I 8 — på ett så föredömligt sätt ledde sina västra nylänningar till ett oavgjort resultat.

Uppvaknandet på onsdagsförmiddagen förmildrades avsevärt av de rosor helsingforspressen strödde, och som våra värdar tjänstvilligt överräckte till oss på sängen.

Ett förvånansvärt stort antal samlades så småningom för att under sakkunnig ledning bese riksdagshuset. Huset var vackert — men stort och de långa korridorerna kom törsten att härja vilt. I sitt sökande efter något drickbart råkade fem man ur truppen ända till Mässhallen och si — vi de stodo på golvet och skådade ut över hallen så lockade dem en skylt »Kom och smaka några prov på läckerheter från Sovjetunionen». För en billig penning kunde vi — ty krönikören var naturligtvis närvarande — rulla oss i vodka och rysk kaviar. Vodka föll oss så väl på läppen, att vi beslöte ej lämna lokalen utan att medföra ett större parti därav. Beslut och handling är ett hos mannen. Efter ett längre samtal med direktionen hemfördes i triumf ett trettiotal flaskor vodka.

Kvällens föreställning på Nylands blev ovanligt inspirerad. Bernander var den ende som inte hann få sin replik framsagd, men det var i gengäld den längsta, och dessutom var det musik till. För dagen i ovanligt hög form varande mohren Steneberg gav en alldeles speciell verklighetsprägel åt dödsscenen genom att sätta magen i vägen för Torgil Ringmars välriktade värjstöt.

Påföljande dag hade de flesta kommit in i andra andningen, vilket främst kom till hörandes vid dagens radioupptagning. En sådan ägde nämligen rum, och det utan några som helst förberedelser. Resultatet blev emellertid glänsande. Framför allt minns man, hur Lars Hellberg förde sina mannar till ett — som vi hoppas — odödligt stycke orkestermusik, där några sökte transkribera »Intåg i sommarhagen» till kinesiska medan andra prövade på valda stycken ur »Vi gå över daggstänkta berg» — allt sammansmältande till en sällsynt olycklig enhet.

Den dagen var vi också bjudna till svenske ministern på te. Låt oss emellertid dra ett streck över denna händelse. Så mycket kan vi dock avslöja, att några tydligen glömt sminka av sig efter föregående dags föreställning. Kanske räddade denna lilla detalj dagens föreställning, som gick nära nog friktionsfritt.

Den i all försynthet framförda inbjudan till oss att efter torsdagsföreställningen besöka Wasa nation visade sig innebära en påtaglig realitet. Sörmlänningarna hade tydligen hört talas om de vilda seder som råda på denna Norrlands nations broderation. Ihågkommande satsen att anfall är bästa försvar dröjde det inte länge innan vikingablodet svallade över alla bräddar, och när Wasa nations äldrige inspektör i sitt välkomstanförande av misstag råkade kalla vår nation Nerikes-Södermanlands, blev detta upphovet till ett fruktansvärt vapengny. Inspektör lyckades därefter under kvällens lopp aldrig återfå ordet, varför vi fortfarande sväva i okunnighet om, huruvida vi voro välkomna eller ej.

Förmodandet att samtliga kommit in i andra andningen visade sig något överdrivet. Så sade sig t. ex. lic. Hellberg lida av andnöd och pockade på att bli buren hem. Vid skillnaden tappade krönikören det tidigare mycket stadiga greppet om offret och ramlade in i en taxi, varför den fortsatta utvecklingen inte kunde följas.

Avskedet från Helsingfors på fredagsmorgonen blev smärtsamt. För att i någon mån lätta upp stämningen avsjöngs från perrongen »Hur länge skall på bordet . . .» Lokföraren förstod tydligen något svenska, ty följderna blev, att tåget raskt satte sig i rörelse. Häftigt slet sig med ens 28 man ur avskedsomfamningarna, och nu upprullades en föga uppbygglig scen, då alla dessa samtidigt sökte ta sig in genom samma ingång på det hastigt bortilande tåget.

Till de oförglömliga sakerna i Åbo hörde främst taktpinnehållare Hellbergs förmåga att leda sitt decimerade manskap. Efter att först ha parlaterat en kvart med scenfolket vände han sig med en spontan gest mot publiken och utropade med hög om än något sludrig stämma: »I kväll blir det ingen ouvertyr!» Varpå han i första svepet över orkestern tappade taktpinnen. Resten av föreställningen använde

han till att omväxlande stöda sig mot den Fesojska felan och sitt eget notställ, då och då bläddrande i partituret. För kvällen tycktes endast finnas ett blad i dirigentens notbok men denna vändes med desto moderligare ömhet fram och åter. Efter föreställningen fick krönikören en specialintervju med dirigenten, vilken då framhöll att orkestern nu blivit så bra, att han var fullkomligt överflödig.

Krönikören började vid detta laget liksom många andra ur truppen alltmer besväras av såväl syn- som talfel, varför någon vidare kontakt med omgivningen icke var möjlig. Han befann sig dock i god tid följande dag vid tullen i Åbo. Utöver sin egen packning medförde han en större kappsäck vodkauteljer, som på något vis måste klaras igenom. Näväl allt ordnar sig. Var och en försågs med sin andel och kvickt som tanken var allt ombord. Väntan på Bernander fördrevs under avsjungandet av de mest vildsinta sånger. Kaptenen, som var en vänlig man, lät gärna båten vänta en stund för att få äran transportera denne eminenta person över Bottenhavet.

Ex oriente lux men lugnast hemma sade aldrig någonsin någon gammal romare, men det säger avslutningsvis

Krönikören.

Sällskapet V. f. N:s stipendiefond.

Av *Matts Essén.*

Vid kamratmötet 1947 mötte upp många gamla nycopensare, och av dessa lämnade fem en hundralapp var till stipendierumsinsamlingen, och dessutom tillkommo fyra nya bidragsgivare.

Engångsbidrag på hundra kronor har nu lämnats av 14 och 30 stycken lämna årliga bidrag. De insamlade medlen uppgingo den 1 jan. 1947 till 2.000 kr. och vid detta årsskifte var beloppet 3.000 kr. Halva beloppet är snart insamlat, det är dock ännu långt till 6.500 kr., det belopp, som erfordras.

Det är att hoppas, att de goda årsbetalarna ej skola förtröttas, utan att det verkligen skall gå att inom rimlig tid få ett stipendierum för en nyköpingsstudent. Bidrag mottas med tacksamhet av lektor M. Essén, postgiro 96118, Uppsala.

Förteckning över landsmännen 1947.

Till kamratmötet på Valborgsmässoaftonen i fjol trycktes ett av Sven Sernander och Sven Frigell upprättad, 58 sidor omfattande, förteckning över alla då levande landsmän. Den som till veteranernas skattmästare (postgiro 25906) insänder två kronor får skriften omgående sänd till sig.

Veteranerna.

Sammanträdet den 30 april 1947.

Sedan Södermanlands-Nerikes Nations högtidslandskap på nations-salen valborgsmässoafton 1947 avslutats, sammanträdde omedelbart Veteranerna enligt den i Majhälsningen samma år utfärdade kallelsen. Då under den gångna femårsperioden föreningens ordförande, professor emeritus Rutger Sernander, avlidit och då dess vice ordförande, direktör Fritiof Söderbäck, av sjukdom var förhindrad närvara, utsågs föreningens skattmästare, förste bibliotekarien fil. doktor Jonas L:son Samzelius, att leda förhandlingarna.

Berättelser över granskningar av föreningens räkenskaper är efter år för tiden 16 april 1942—15 april 1947 föredrogs å revisorernas vägnar av fil. doktor Gunnar Annell. Veteranerna godkände berättelserna och biföll revisorernas förslag om ansvarsfrihet för skattmästaren.

Veteranerna hade nu att skrida till val av sex ledamöter av föreningens nämnd — självskrivna i densamma äro enligt stadgarna Nationens inspektor, förste kurator och skattmästare. I samband med valet erinrade doktor Samzelius om professor Rutger Sernanders bortgång, om dennes förnämliga insats i Veteranföreningen såsom dess stimulerande ordförande sedan begynnelsen. Till medlemmar i nämnden omvaldes kommerserådet Martin Jansson, direktör Moje Carlsson, bankdirektör Carl Wellander, läroverksadjunkt Carl Cederblad och bibliotekarie Sven Sernander, vidare valdes direktör Fritiof Söderbäck att intaga professor Sernanders plats.

Omedelbart efter Veteranernas sammanträde följde sammanträde med nämnden, som hade att enl. stadgarna komplettera sig själv med tre ledamöter. Härvid omvaldes förbundsdirektör Eric Wahlberg och docent Arne Furumark samt nyvaldes med. kand. Lars Andér.

Nämnden utsåg till sist funktionärer inom Veteranerna för den kommande femårsperioden. Till ordförande valdes direktör Söderbäck, till vice ordförande förbundsdirektör Wahlberg. Till skattmästarposten omvaldes förste bibliotekarie Samzelius och till sekreterarposten bibliotekarie Sernander.

Lars Andér.

Nya medlemmar 1947.

Abrahamsson, G., Provinsialläkare, Borlänge (ständig).
 Alm, Gunnar, Byråchef, Stockholm.
 Alstermark, Bengt, Jur. kand., Ängby.
 Anderbjörk, Lars, Provinsialläkare, Malmberget.
 Areschoug, Holger, Förste byråsekreterare, Alsten.
 Aronsson, M., Löjtnant, Skövde.
 Atterström, Birger, Provinsialläkare, Öregrund.
 Bastman, Eivor, Fil. kand., Västerås.
 Behrman, Wilhelm, Lasarettläkare, Hälsingborg.
 Berge, Lennart, Odont. stud., Lund.
 Blom, Fridolf A. G., f. d. Revisor, Stockholm.
 Blomqvist, Knut, f. d. Direktör, Linköping.
 Boström, Wollmar, Envoyé, Stockholm (ständig).
 Clemedson, Carl-Johan, Leg. läkare, Stockholm.
 Edstam, Sten, Jur. kand., Skelleftehamn.
 Egerby, Erland, Kyrkoherde, Jälby.
 Ekberg, Brita, Fru, Stockholm.
 Eklund, R., Läroverksadjunkt, Göteborg.
 Elgenstierna, C. M., Hovrättsfiskal, Umeå.
 Enemund, Martin, Läroverksadjunkt, Vara.
 Engberg, Thorsten, Förste amanuens, Stockholm.
 Engvall, Anna-Stina, Fru, Väse.
 Falke, Börje, Kronokamrer, Eskilstuna.
 Grönberger, G., Leg. läkare, Stockholm.
 Gustafsson, Disa, Fru, Eskilstuna.
 Hagedahl, Bertil, Stiftsnotarie, Strängnäs.
 Hagedahl, H., Professor, Göteborg.
 Hallgren, E., Rektor, Ulricehamn.
 Hamilton, H., Kapten, Alsten.
 Hanner, Elsa, Leg. läkare, Stockholm.
 Hartzell, Bengt, Folkskollärare, Eskilstuna.
 Haugard, Joel, Redaktör, Askersund.
 Helander, Richard, Kontorschef, Göteborg.
 Hendelberg, H., Provinsialläkare, Surahammar.
 Hollander, Nils, Provinsialläkare, Hamnerdal.
 Holmberg, Georg, Leg. läkare, Stockholm.
 Hulth, Anders, Leg. läkare, Kisa.
 Humble, Sven-Olof, Ombudsman, Stockholm.
 Hybinette, Bertil, Assessor, Stockholm.
 Härleman, Einar, Rektor, Luleå.

Jalander, Ger, Jur. stud., Uppsala.
 Johansson, A., Hovrättsråd, Stockholm.
 Jonsson, S. O., Lasarettsläkare, Vadstena.
 Jungnell, Margareta, Fil. mag., Fru, Spånga.
 Kinnander, Bengt, Läroverksadjunkt, Uppsala.
 Klingberg, Sten, Advokat, Stockholm.
 Liljeblad, A., Kyrkoherde, Stjärnhov.
 Lindberg, Viktor, Bokbindare, Uppsala.
 Lindeberg, Karl-Emil, Leg. läkare, Råsunda.
 Lindén, Gösta, Industriarkivarie, Karlskoga.
 Linder, H., Rektor, Kiruna.
 Lindgren, J., Läroverksadjunkt, Nyköping.
 Lindkvist, Karl-Gunnar, Fil. mag., Lund.
 Lindquist, Sten, Hovrättsassessor, Uppsala.
 Ljungdahl, K. F. G., Kapten, Ektorp.
 Ljunggren, B., Revisor, Lidingö.
 Lundberg, Ove, Fil. dr, Traneberg.
 Lundmark, S., Jur. kand., Linköping.
 Lundqvist, A., Förste byråsekreterare, Nockeby.
 Löfstedt, Gösta, Förste Länsbokhållare, Ångby.
 Mellström, Bengt, v. Pastor, Stora Mellösa.
 Neander, Henrik R., Banktjänsteman, Stockholm.
 Norman, Olof, Läroverksadjunkt, Linköping.
 Ohlin, A. K., Fru, Stockholm (ständig).
 Oldenburg, Ingmar, Länsnotarie, Umeå.
 Perselli, W., Kapten, Uppsala.
 Ringström, Axel, Sängpedagog, Uppsala.
 Rosander, H. A., f. d. Lektor, Uppsala.
 Sahlberg, Ture, Jägmästare, Uppsala.
 Sahlgren, Ake, Advokat, Örebro.
 Samzelius-Lejdström, Ingrid, Leg. läkare, Stockholm (ständig).
 Sandell, Eva, Fil. kand., Djursholm.
 Sandström, Carl-Olof, Läroverksadjunkt, Uppsala.
 Sandström, S., Rektor, Lysckil.
 Santesson, Gunnar, Godsägare, Österåker (ständig).
 Skoglund, Börje, t. f. Länsassessor, Luleå.
 Sommarström, Herta, Fru, Lidingö.
 Stade, Arne, Kapten, Strängnäs.
 Stjernquist, Hans, Jur. kand., Göteborg.
 Stollenwerk, E., Bergsingenjör, Askersund.
 Strandberg, Tore, Justitieråd, Stockholm.
 Strandell, Erik, Fil. lic., Göteborg.

Ström, Lars, Leg. läkare, Stockholm.
 Ström, Ture, Barnavårdskamrer, Örebro (ständig).
 Ståhlberg, E., Leg. läkare, Linköping.
 Sundström, C.-E., Assessor, Stockholm.
 Sundström, Sven, Advokat, Eskilstuna.
 Svengren, Gustaf, f. d. Stitsamanuens, Strängnäs.
 Söderberg, John, Med. kand., Uppsala.
 Söderborg, B., f. d. Rektor, Stockholm.
 Söderlund-Næslund, Siri, Leg. läkare, Eskilstuna.
 Thermanius, Edvard, Docent, Stockholm (ständig).
 Tilander, Gösta, Folkskollärare, Broddarp.
 Vallberg, V., Kyrkoherde emer., Tureberg.
 Wallinsson, John, Fil. mag., Örebro.
 Wijkman, G., Taxeringsinspektör, Stockholm.
 Wrigstad, Lars, Leg. läkare, Sollefteå.
 Zetterberg, Gunnar, Kontraktspost, Snavlunda.
 Zetterberg, Otto, Byråchef, Nockeby.
 Åhman, Brita, Pol. mag., Stockholm.
 Åkerblom, Gustaf, Kontorschef, Eskilstuna.
 Öhman, Ruth, Fru, Surahammar.
 Öhnell, Harry, Kammar skrivare, Stockholm.

Räkenskaperna 16 april 1947—20 april 1948.

Ingående behållning: Sv. Statens 3,5 % obl. 1944 å 4.000 kr. 3.960:54; Å sparkassa 3.892:15; Å postgiro 246:68. Summa kronor 8.099:37.

Inkomster: Avg. ss. ständ. ledamöter 337:50; Årsavgifter 1.146:—; Räntor 215:60; Gåvor 615:—; Felaktigt insänd försänd. 42:50. Summa kronor 2.356:60.

Utgifter: Majhälsning 1947 2.132:81; Förvaltningskostnader 77:55; Förmedlat gåvor till nationen 615:—; Återsänd felakt. insänd försänd. 42:50. Summa kronor 2.867:86.

Utgående behållning: Sv. statens 3,5 % obl. 1944 å 4.000 kr. 3.960:54; Å sparkassa 3.431:19; Å postgiro 196:38. Summa kronor 7.588:11.

Arsavgiften för 1948.

Årsavgiften hoppas nämnden även detta år få emotse genom postgiroförsändelse. Inbetalningskort bifogas detta brev. Liksom i fjol anses skattmästaren kunna befrias från skyldigheten att kvittera på detta sätt inlevererade avgifter. Skattmästaren vore tacksam om medlemmarna snarast möjligt och helst före valborgsmässoaftonen ville insända sina avgifter (årsavgift minst 3:-- kr., ständig avgift minst 50:-- kr., understödande minst 100:-- kr.) till Södermanlands-Nerikes Nations Veteraner, Uppsala (Postgirokonto 25906).